

వృత్తాంతములు

మినుతల దండు:—మొన్న విస్సేరిమిడి కొక పెద్దమినుతలదండు వచ్చెను. దానిరాక నుంచువానలె కలబడినది.

నీలిమందు:—ఈనెల 28 వ తేదీ మొరలు నీలిమందు మేనీలిమందును ఎరువుచేయబడఁ గూడదని జమీన్దారు పర్మిషన్లను ద్వైతము రాయబారులకు సాధికారముగ ప్రకటించెను. ఈవిషయమందటకు తెలియవలెనని హిందూ దేశ ప్రభుత్వమువారు నురల ప్రకటించుచున్నారు.

క్రమి నెలకొట్టె:—బెంగళూరులో పోలీసుప్రెయినింగు స్కూలునకు సంబంధించి యొక ప్రదర్శనశాలను స్థాపించుటకు మొనారుప్రభుత్వమువారు రంగీకరించినారు. దీనికి ప్రత్యేకించి భవనమును చేయబడెను. ప్రెయినింగు స్కూలు నిమిత్త మివ్వబడు ద్రవ్యములో నేదీనికర్పించుట ప్రస్తుతము జరుపవలయును. ప్రదర్శనోచితమైన వీగ్గీ బిల్డులను కొర్రలు తమ యిష్టానుసారము మ్యూజియమునకు పంపవచ్చును.

వరంగలులో భాషావిషయకసభ:—మాపట్టణములో నుండిన వెకండరీ పాఠశాలయందు F-2-౧గో తారీఖున సాయంత్రము మాపట్టణ వాస్తవ్యులు బ్ర॥ అమరావాది వారాయణా చార్యులవారి అధిపత్యముక్రింద జరిపిన సభలో అగ్రాసనాధిపతి గారు భాషావిషయమున నుపన్యసించిరి. పిమ్మట కృష్ణాజిల్లా హెసపాముల గారు కాపురములను లోకవిఖ్యాతులగు తిరుపతి వేంకటేశ్వర కవిశ్రీశంకర శిష్యులను జంధ్యాల వేంకటేశ్వరల కవిద్వయములలోనివారు గారు మేకటేశ్వరగారు ఆంధ్రభాషలగుముల గురించియు, గ్రంథములగుతించియు మృదువధుర శైలిని నుపన్యసించిరి పిమ్మట సభ్యులు ఈనెల లాఖరులోగా గ్రంథభాండగారమును నెలకొల్పటకు వాగ్దత్తము చేసిరి. సభ్యులయొక్క కరతాశక్తులతో సభ ముగిసినది అది వరదరాజులు వారుచుగారు వ్రాయుచున్నారు.

కొల్లూరు విశ్వబ్రాహ్మణ బాలసమాజము:—కొల్లూరు పురమునందు విశ్వబ్రాహ్మణబాలసమాజము గలదు. ఆసమాజమున 36 గురు సాంఘికముండినను కాశ్యోర్యాపాక సభ్యుల యొక్క కొరకయి ౧౧-౬-౧గో వ తేదీన పాఠశాల మారి కామావధానముగారి అధిపత్యముక్రింద జరుపబడిన సభకు పదవికొక్కరు సాంఘికముమాత్రమే వచ్చిరి. సాధారణపు సభకైన మూడవవంతుకభ్యులు రానిది సభ జరుపగూడదను నిబంధనగలదు. అట్లుండగా ౧౧-౬-౧గో నిర్వాహకసభ్యుల ఎన్నికసభను చేయుటనుగూడ వారు సాహసించిరి. సాంఘికముల సభలకు రాకుండుటయు తగినంతమంది సాంఘికము లేకుండనే ముఖ్యకార్యములను గూడ పరిష్కరించుటయు యొక్కముగాదని యొకరు వ్రాసిరి.

ఆదియుగ బ్రహ్మజ్ఞాన ధర్మసభ:—ఈ ల క పాడు: నెల్లూరుజిల్లా కొల్లూరు తాలూకా ఆల్లూరు కోడు, స్టేషను సమీపము నన్ను ఉలవపాడుగ్రామములో సర్వశిధి వరం బ్రహ్మశ్రీ హంపిం హంపిం హంపిం పరమహంస ఆదివీరబాలబ్రహ్మజ్ఞానధర్మసభవారున్నారయి వీరు యొగ కాస్త్ర విషయమున గొప్ప పండితులనియును యొగకాస్త్ర విషయములకు తెలియగోరువారచటికేగి తెలియుగలనియును శరీరములో గల పట్టుకములను గూర్చి సమాచార చక్రమునుగూర్చియు దానిలోని మేలుతలనుగూర్చియు రేపల లోని నేయి శబ్దములనుగూర్చియు వీరెఁగించెదనని తెలియుచున్నది.

క్రైస్తవ్యాదిలో సముల యువద్రవము:—11.7-1915 తేదీ ఉదయము 8 ఖంబలకు మాగ్రామంలో వోడపునది మరదియ్యయింటిలో 6 అడుగులు పొడుగుగల పాము గొడలోనున్న ఎరుకన్నములో ప్రకటించింది. 50 మంది ముఘ్గులు వచ్చిను ఆపాము స్వాగతముయిచ్చిరిగాను. ఇంతలో వోడపునదిలోన్న వచ్చి చాలాకొద్దముతో దానితోక బుట్టుకొని బయటకులాగినాడు. ఇంతలోపడుగురు కలసి దాని చంపిరి. ఇటువంటి తామబాము నివసించు చూడలేదని పెద్దలందరు చెప్పిరి. గ్రామముయొక్క బ్రహ్మచేయరు దొంగలు విస్తారముగానున్నది. ఈదొంగలకల్ల గ్రామంలోపున్న రయితులకు 4వందలరూపాయలకు మించినటులేక చాలా యిబ్బంది

కలుగుచుండుటయే కాక, పాముల బాధలు గూడా విస్తారంగా తలస్థించుచున్నది గాన మహారాజశ్రీ పెద్దాపురం తాలూకా డిప్యూటీకలెక్టరు గారికి సదరు బ్రహ్మచేయరు దొంగలు కొట్టించుటకు ఆర్జీ యిచ్చుటన్నాము—అని యొకరువ్రాసిరి.

విశ్వాస సూక్తము:—తాను బెంగళూరులో నొక గొప్ప వర్తకుఁడని యొక క్రొత్తమధ్యయుగ కొన్ని దినములక్రిందట మంగళూరులో నొక గొప్ప వర్తకునియింట బస చేసి తన ప్రయాణపుసంది నాయనచేతికి పదిలపఱచుట కిచ్చి యందు ౧గో ౧౦౦ల నగలున్నదని చెప్పెను; భవాధికుఁడను విశ్వాసపాత్రుఁడు నగు పెద్దవనస్థునివలె కొన్నాళ్లు మంగళూరులో నుండెను. తరువాత వా క్రొత్తయతిథి తనకు బసయిచ్చిన పెద్ద వర్తకునియొద్ద 8 వేలరూపాయలకు సరకులుకొని తన యూరకుకు పంపుమని యడిగెను. అని యట్లే పంపబడెను. అంతటానోక యొక డామంగళూరు వర్తకుని 800 రూపాయలు చేబరు లడిగి యూరకి పోయినవెంటనే లెక్క పరిష్కరించెదనని చెప్పటచేత, మంగళూరు వర్తకు నకు సంజేహముకలిగి అతఁ డిచ్చిన సుచిని రహస్యముగా తెలుచియొచ్చెను. అందు రాళ్లు మన్నుతప్ప నేమియును లేదు. ఈలోపల బెంగళూరు వర్తక దృవ్యమైదున్నది.

రైతుల సభ:—మదరాసు ప్రభుత్వమువారి కార్య నిర్వాహక సభలో నీటిపాటుదల విషయములను పరిపాలించు సభ్యులకు గొ॥ సర్ హెన్రీబ్లాట్టె నిర్దుగారు తమ జిల్లాకు విచ్చేయుదురను భవంతిని పురస్కరించుగొని గుంటూరు మండల సభవారు ఈనెల 10 తేదీని రై గాలిలో నొక రైతుల సభకు సమావేశ పడిరి. ఇక్కటి నీటిపాటుదల పద్ధతిలో గల యిబ్బందులను లోపములను వెల్లడించి వారిని సరరించఁ జేయుటయే సభోద్దేశము. రైవారి క్షేదన వీ. వీ. నుబ్రహ్మణ్య కాస్త్రీ గారగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. వ్యవధి స్వల్పమై నను 700 మంది రైతులు వెన్వెంటి సమావేశమగుటయే వారు పెక్కు నిక్కంటులకు పాల్పడి యున్నారనుటకు నిదర్శము. సభకు వీ. నువులు మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు పంచములు అన్ని జాతులవారును వచ్చియుండిరి. మంచి వ్యవసాయపు దినములలో నింతమంది వచ్చుట యందటకు నాశ్చర్యముగ నుండెను. వక్రలలో ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు లట్టునుగారిని తల పెట్టినవారు లేరు. వీరు బదలాయించబడునెడల రైతులందఱును మిక్కిలి సంతసించుటలు అన్నది. సభోద్దేశమునకు తగిన తీర్మానము లనేక మేకగ్రీవముగా సంగీకరించబడెను.

దేశీయ మహా సభ:—పద్మతులలో గూడ సభను కట్టుల వాకిని వాస్తవమైంభేదమున్నదని మేము తెలంపము. చెప్పెడి విషయమును నొక్కచెప్పటలో మాత్రమే భేదము గానిమిందున్నది. అలహాబాద్ క న్యైకమను వా ర్శ్యులడిన కాన్స్టిట్యూషనులో కొన్ని ప్రధానమైన మార్పులు చేసిననే కాని తాము చేరమని నేటుపడినవారు కొరు మన్న మాట కత్యమే మార్పులు లేకుండ ఆ కాన్స్టిట్యూషనును వారంగిక రించుటకు సిద్ధముగా నున్నయెడల, వివాదమున కవసరమే లేదు. అంతయందీ సభ్యు లా కాన్స్టిట్యూషను సంగీకరించుట కనిష్ఠముగా నన్ను సందర్భములో కాంగ్రెసేమి చేయవలయు నననడియే ప్రకృతసరస్వతి కాంగ్రెసేమియు చేయఁ గూడదని చెప్పట ములభమ. తా కేమియు చేయవలెనెడల, కాంగ్రెసు ఇప్పటి యొకమత్యభివమును కాశ్యోతపఱచి, దేశమందలి

కొంతభాగమునకుమాత్రమే పాతిభ్యులు వహించిన దగును. ఆసంగతము గాకుండ మేము చెప్పట కనువుపడునేని, కాంగ్రెసు, తనయందు ప్రస్తుతము కొంతగానున్న క్రిస్తి సామర్థ్యములు గలవారి ననేకులతో నొక్కయు లేదగును. కాంగ్రెసునామ రూపములను న 20 వ (జే నెడి యు పా య ము న్న వో, ఉ భ య క థు ల ను స మా ధా న ప ణ యు ట కీకారణముగూడ చాలదనుమాట స్పష్టమే. అనుభవ పూర్వకముగా నుభయకథలవారును వివేచనై వారసయు నూక్తచర్య తిరిగి జరగుట కవకాశములేదనియు విశ్వసించి యున్నాము. కనుకనే, ఆనాశక్తిమైకొంతభ్యులులేకుండ సమాధానము జరగవలయునని మేముతురపముచున్నాము. అని పంజాబీపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

గయక్యారుగారికి విందు:—కడవికి 10-క రైల్వేవారి తిరువేంద్రము శ్రీలందఱుకు టవును విక్టోరియా జూబిలీపంజులో సమావేశమై ఘురితహించిన బరోడామహారాజుగారి కొక స్వాగత పత్రమును సన్మానపూర్వకముగ నొసంగిరి. ఆ సాయంకాలము 8-45 గంటలకు బరోడామహారాజవంతులు తిరువాన్కూరు మహారాజుగారి నవీన బాలికా పాఠశాలకు సందర్శించిరి. సువాన్కూరు మహారాజదాస తులును, ఉభయరాష్ట్రీ యల యమాత్యశ్రీమంతులు, తిరువాన్కూరు విద్యాకాభాధికారులును, బరోడా కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులును కూడ ఆసమయమునకు వచ్చి యుండిరి. విద్యాధి కు లీ తనస్వ త్యాదుల నతిథుల నాహ్వానించఁజేసిరి. ప్రసంగరైతాత్మకముగ పాట యధి నయు పూర్వకముగ పాడబడెను. క్యామలా దండకము పఠించఁ బడెను. కోలాటము చేయబడెను. మళయాళ జాతీయసృశ్యము చేయబడెను. తిరువాన్కూరు బరోడా యింగ్లీషు దేశీయ గీతముల పఠకముతో విందు యుగింపబడెను. ఘురితహించిన గయక్యారు గారు దేశీయ క్షీడానినోదయముల నిలవఁజెట్టరలెనని విద్యాధి కు లు ల కు ప దే ౧0 చిరి. పాఠశాల విజయ ప్రదము గ జర గ వ లె న ని యాశీర్వాదింపుచు దివ్య ముగా జరిగిన విందునుగూర్చి తమ సంతసమును వ్యక్తీకరించిరి. తరువాత నానాడు శ్రీవాది కాతీవ్యభరతును విందు జరగెను. తిరువాన్కూరు మహారాజు గారును బ్రిటిషు రెసిడెంటు ను, చాలమంది ముూరోపియనులను పట్టణమునందలి ప్రధాన స్వదేశోద్యోగులును విచ్చేసియుండిరి. ౧౦-౧ తేదీ మధ్యాహ్నము శ్రీ బరోడామహారాజదాసతులు కన్యాశుమార్త్య గ్రమునుండి మరలివచ్చేసిరి. దివాను కృష్ణన్నాయకుగారు శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగి సుమహాములచే వారి నలంకరించిరి. ఆ సాయంకాలము దివాన్ బహదూర నాగమయ్య గారు బరోడాదివాని వి ప చూధకావు గారి తోటరించుగానించి.

ఆంధ్రవనతి గృహము.
ఆంధ్రకవతి గృహము తిరిగి పూసమల్లి కోట్ల నందున్న జము విల్లయకు గృహముగను జూలై 8వ తేదీనుండియు ప్రాంభింపబడినది. చేదలదిక తెలుగు విద్యార్థులు వెంటనే దరఖాస్తులను పంపుకొన
ఆంధ్రవనతి గృహము
C/o ఆంధ్రపత్రిక 7 తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHAR (REGD)
అందరి మనస్సును రమింపజేయు

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందుకట్టి ఆపూర్వనాసనమును కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము భాత్తుగాలేదు చేతిరుద్దలో గాని చొక్కాను నైనగాని 2-3 మక్కలు విడిచివెంటట ఒక నందనవనము మధ్యానంబై మొంత సుఖమును వాసనను ఆభవింప వచ్చునో అంతఅతభవింతురు. ఇతర వాసనలు యేమియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహారు యొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదిక మే ఒకబుడ్డికి వ్రాసివంపును.

వెల 1/2 డ్రాము 1-కి రూ. 0.8-0	వి.పి. చార్జ్ రూ. 0.4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1 డ్రాము 1-కి ,, 0.12-0	
,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2.0-0	

బ్రిట్టోదిల్బహారు సుగంధకార్డు ఒకటికి వెల 0—1—0.

వీటినితీయునప్పుడు బ్రిట్టోదిల్బహారు పేరును పరీక్షించి తీయవలెను. ఈసుగంధ ద్రవ్యములు ప్రతి మహారునకు గొప్పగొప్ప పేరుగల దుకాణములలో దొరుకును. అట్లు దొరకనియెడల సోలోవిజెంటు సోలో విజెంటు:—ఆంధ్రో థిండియోక్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమిక్స్ కంపెని, నెం 152 జూమూముసీరు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంట్:—మేతా పురుషోత్తమ్ మూర్తి, నెం 29, వైసబజార్ కోడ్, పూలంగడిసమీపం, మదరాసు.

విరావురము విషపుకేసు.

[స్వకీయ విలేఖకు నియోజ్యనుండి]

అగ్రాధ్యక్షులు ఇందుకుభియ్యుక్తులైన కామిషనరులను.

రావురము గ్రామములో పేకటరావురము గ్రామమునకు—
నన్ను ఎవరును ఉంచుకొనలేదు. నాకను సామిచ్చె
దగ్గర వారిలో పోయెను. రాజాగారికిని నేను దానిని.
నాకు కలెక్టరుతో కూడ నెలకు 7 రూపాయలు ముట్టును.
నా అన్న, తల్లి నాయుటిలో నే ఉండెదను. నాకు బిడ్డలులేరు.
కొవ్వాయి పెద్దదాని. అది పనిచేయును. కొటలో నున్నవారంద
రు దానిని గారించెదరని నేను చెప్పినట్లు జ్ఞాపకము లేదు.
రాజాగారి ముట్టులు, అతిథులు దానిని కందరికిని సుమారు
నాలుగు రూపాయల విలువగల బట్టలు బహుమతులుగా
యిచ్చుటకును. కొవ్వాయికి కొంచెము పాముగా నిచ్చెదను.
ఒకటి, రెండవ ముద్దాయిలు బట్టలతోనబడితరువాత నేనుపట్టుకొన
బడితిని. విషము పెట్టినతరువాత జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నన్నెప్పుడు
విచారించినదియు నే జెప్పజాలను. నేను మొట్టమొదట నేను
విషమును జిల్లా మేజిస్ట్రేటు, తరువాత కాకినాడ కమిటింగు
మేజిస్ట్రేటులయెదుటకు, తరువాత యిప్పుడు నెడుకుల్లూను
కలెక్టరు కలెక్టరు లోను బాగాడలేదు. ఈ కేసువిష
యమును నా అమ్మతో నేనేయున్నా జెప్పలేదు. మొదటి
రెండవ ముద్దాయిలు పట్టుకొనబడిన వారముగోజులకు
నేను పట్టుకొనబడితిని నేను క్రిందికిర్రులో చెప్పియుండ
లేదు. మేజిస్ట్రేటుగా యెదుట “మూడవ ముద్దాయి కిత
రావురముగారి దివారువద్దకు వెళ్లెదము పదండి” అని నేను
చెప్పినట్లు జ్ఞాపకములేదు. పురాహతు శత్రుకముందు బండి
వారినప్పడప్పుడు జూమరుండే దాసు. వారిపేరు నాకు
తెలియదు. నాకు పితామహులగునపుడు నాకు తెలియదు.
మేము పురాహతు బండిమీద పోవలయును నేనుకొనలేదు.
బండ్లు కొట దగ్గర వద్ద దొరకును. మార్కెటు నాయుటి
నుండికమ్మ మార్కెటులో కలదు మార్కెటు నాయుటికి దగ్గ
ర. రెండు మూడు బండ్లు కొట దగ్గర వద్ద నుండెను గాని
బండ్ల వాండ్రులేరు. ఇప్పుడు బండ్లు దొరకుటచేత మార్కె
టువద్ద మేము యత్నించలేరు. మార్కెటు మొదలు కొట
దగ్గర వారకును పాత్రములు దూరముదును. కొట దగ్గర
వా వద్ద యెవరును లేరును మేము కొవ్వాయి యింటికి వెళ్లి
తిమి. ఎరుకగా కొట దగ్గర వద్ద కేరీ నయినపాటి బండిని
తెప్పించుటకు. కొట దగ్గర కొవ్వాయి యింటికి దగ్గర.
కొవ్వాయి యింటికి వెళ్లెదము నే గుంటు చప్పుకుంటిమి.
మాకు బండి దొరకెను. గుంటు చప్పుకు విసగానే రామాయమ్మ
బండిని తుడిచెను. కాన బండికయి మేము మనుష్యుని పంప
లేదు. మొదటి ముద్దాయి యింటి తొలుత ఎవరుచేసిన
దిని, లేక ఎవరుగా లోపలనుండి చేసెనని నాకు గుర్తు
లేదు. పురాహతుండి పితామహులకు మేము బహుమదైన
తరువాత మాటలాడలేదు.

నాకు రాజాగారి బిడ్డలైన ముద్దు, విషమును తీసికొని
మేము కమ్మమన్నప్పుడు నాకు దుఃఖమువచ్చెను. ఆ ది
ముక మూడవ ముద్దాయి మూడవ దమ్మడి యయిన నొసంగ
లేదు. నాకేవిషయము దుఃఖమున్నను మాత్రము నేనాప
త్రయత్నించలేదు. ఎందుకనగా 1వ 2వ ముద్దాయిలు బల
వంతము వలనను, డబ్బు దొరకునకు ఆ కేసు వలనను.
నేను కొవ్వాయి యింటికి వెళ్లెనుండగా, నొకసారి గెడ్డా
సాహెబు పాపమ్మ అచ్చటినుండి తిరిగివచ్చుచుండి నేను
వీడ్కోలందుకు వచ్చిని ౧౪వ ముద్దాయిల నడిగితిని.
మనము పురాహతు కేరీయిన పోతి నా ఆపని ఏమియును
దని విచారించుట గెడ్డాసాహెబు, పాపమ్మల వచ్చిని
నాకు చెప్పిరి. పాలలో విషము కలుపుట కింకను తగిన సు
యము దొరకలేరని చెప్పి పనికితిని వారిని. పాపమ్మ,
గెడ్డాసాహెబుల కి సుగతి ఎందుకు తెలుపబడినదని వారిని
నేనుగతము. విషముపెట్టి విషయము నాకి నేను జ్ఞాప
కము తెచ్చివెళ్లెదము లేదు. విషమును బాగ్రత్రయోచన
మని రెండవ ముద్దాయిలో జెప్పెరుముని నేనుకొననిదయు
లేదు. “పాలలో విషము కలుపు ది నమువరకు
సీతారావురములో జరిగినపాపమును గురించిగాని, ఈ
విషయమును గురించిగాని మేముమాటలాడలేదు” అని కమి
టింగు మేజిస్ట్రేటు యెదుటజెప్పినట్లు నాకు జ్ఞాపకము లేదు.
విషముతెచ్చినది మొదలు పెట్టు ది నమువరకు గడచిన నాలుగు
ది నములలో మొదటిముద్దాయి ననేకపర్యాయములు నేను ప్రతి
ది నమును జూచుచుండిని. కాని, మేము ముగ్గురముకలిసి మాట
లాడినదిలేదు. రెండవముద్దాయి ఉదయము 6 గంటలు మొదలు
1 గంటవరకు అన్నయింట్లో కొటలోపోవును. రాత్రి ౧౦ం
లకు తిరిగివచ్చును. అది ఒక్కొక్కప్పుడు కొటలోపోవును.
కాని, సాధారణముగా మేయందరము యింటికి వెళ్లెట్టి నా
రమే. ఆ నాలుగు దినములలో నేను 6 గంటలు మొదలు 12వరకు
6 మొదలు వీడ్కోలకువరకు ఉండి ఇంటికి వెళ్లెనుంటిని.

ఒంటరిగానున్నప్పుడు ౧౪వ ముద్దాయిల నాలుగు
ది నములలో నేనొడలేదు. నాకును రహస్యముగా నాతోమా
టలాడ యత్నించలేదు. ఈ నాలుగు దినములలో విషము పెట్టు
టకు మంచి సుయములేనో నే నాలోచించలేదు. ఎందుకనగా
విషము నాకంటె పెద్దదగు రావురము కీయుబడినది. నాకు
౧౦౦౦ రూపాయలు బహుమతివచ్చునని ఆశయుండెనుగాని
మాత్రమేగా జేయబడలయును తొందరలేకుండెను. పా
లో విషము పెట్టెదరని పాలలో ఆదినము పోయెనుగుంతవఱ
కు నే నెఱుగను. పాలలోని కలువకువచ్చును చూడవల
యునని నాకు కోరిక యుండలేదు. ఆగోజున విషము పెట్టు
కునని నాతో చెప్పబడలేదు గాన రెండవముద్దాయి అజేయిటని
నేనడిగితిని పురాహతు వ్యవహారముచెప్పి ఎరుగో చెప్పవద్దు,
బాగ్రత్రయోచనకెను. మేము ముగ్గుర ముద్దుకు పాము
వద్దకుంటిమి. మొదటి ముద్దాయి నూడ ఈ విషయము బాగ్ర
త్రయని నాతోజెప్పెను.

నువారములలోని కలెక్టరు ముగ్గురు కలరు. ఒక తలు
పుచేసియున్నది. ఒకటి తీసియున్నది. అప్పుడు రాజాగారి
నాకయి కంటి యింటిలోకి ముగ్గురు గారొచ్చును. అనేక
మంది సాధారణముగా వచ్చుచునే పోవుచునే ఉండెను.
విషము పోయెటకు చూడగా తొలుత తెలియదు ముగ్గురు
ఎవరయిన ఆ సుయముల రావచ్చును.

మొదటి ముద్దాయి నాకోక సుజ్ఞ చేసిరి తన ముఖ
ముఖు పట్టుకు నొక ముందుగాని తరువాత నువారము నొక
జూపెను. నేనప్పుడు పాలకు కాదుకలెక్టరు అడిగిన దేమా
అయిటాటింగా విషము సుబాధమున సుజ్ఞ చేయుచున్నదని
నేనుకొనలేదు. పాలలో కలెక్టరు కది మంచి
తరుణుని నేనుకొనలేదు. నాకప్పుడు పులేరును పా
కాయుని అడిగినదని అయిటాటి. పితామహు మేజిస్ట్రేటు
గా యెదుట కేరీసంజ్ఞ విషయము నేను చెప్పెదలేదు.
నేనప్పుడు పాలకుకాదితినియు, ఎందుకు కాదితికగా
కొవ్వాయికాయుని నామారు పెట్టెదరమన నయు నేను
నామారులమిచ్చితిని. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు నడిగిన్న
లో పాలుపోసి ఒక్కగదిలో వెట్టి, పిల్లలకు వియ్యముటకయి
నేను పోతిని. వారెప్పుడు వియ్యలేదనియు నేను చెప్పజాలను.
2 లేక 2 1/2 కు లేదియుండవచ్చును. వారినిదిరిచుచున్నప్పు
డాగదిలో నే నుంటిని. నాకు నిద్రవట్టలేదు. భయము నన్ను
తీర్చియుండెను.

పాలలో విషముపెట్టెదరమన నాకు దుఃఖము గావచ్చు
దలం గలదు. పాప పాపాహులయిరి నేనుకొనలేదు.
ఎందుకనగా నుగతన్ను పీడించుచుండెను. అంతిమకాక
అందరిమీదను అనుమానముదును. ఒక్క సందియమును
పడునని దురాశేతను, 1౪ 2౪ ముద్దాయిలమీద నాకుగల
స్నేహముచేతను ఈ పనికి నే నొడిగట్టితిని.

రాజాగారు పాలరంగును గురించి నన్నడిగినప్పుడు
ఏమా నాకేమియు తెలియకుంటిని. సుగతి బయల్పడు
ననియు, అందరను అనుమానమునకు బాక్రులగుచుననియు
నే నెఱుగదును. రాజాగారి అనుమానము నామారు నున్నదని
నేనుకొనలేదు. రాజాగారు పాప పాపమునని. అందులో
విషము పెట్టుబడిట్లు నాకు తెలుసును. నేను పాలుతీసికొని
వెళ్లె రాజాగారి గదికుండి వైపుగదికి ప్రియతమామా నే
చెప్పజాలను. వాటికి మధ్య ఒక తలుపుకలదు. దూరము ఈ
కోర్టు పొంగుంత ఉండవచ్చును. మెకెకలు అయిటాటి
(వైపు) గది లోనికి నేను పాలుతీసికొని వెళ్లెదప్పుడు
ఎవరులేరు. నాకు నాకరులెక్కరకు కనుపడలేదు.
వైపుకు విషమును కుర్చిమీదకు నాకు భయముండెను. నేను
పాలను పాపాహులయిరి అంగునకియు ఎందుకనగా
మాగ్గులు రాళ్లతో పేర్చుకొనున్నట్టి. అన్ని చేసితిని ఆ
మానము నామారు పడితిరును. విషమున్నది తేలికను ఆ
మాన మందరిమీద పడునుగా నా ముక్కువారిమీద నే పడ
దని గూడ నే ననుకొంటిని. కేసు కమ్మకొనిపోకుంటిని
గూడ నేనుకొంటిని. అందుగా అనుమానములకు దృఢ
ముగా తలచితిని. పాప వైపు కొప్పుకెప్పుడికి రాజా
గారిలో జెప్పినతరువాత, నా ముగ్గురు నేను కొవ్వాయి
యింటికి వెళ్లితిని. ఎరుకగా నన్ను భయపెట్టుచుండెను.
రాజాగారు పాలెక్కర కాదిక అడిగి. కాదిక నేనే
అటాటిత తొందర నాకెక్కరగా గలిగెను. విషముపెట్టెనని
నేని నామారు త్రోయుచునని నాకు భయము పుట్టెను.
నేను పాలను పాపాహులయిరి యెదుట రాళ్లు పరిక్షకయి చెప్పె

వట్టెమునకు పంపెదరని నే ననుకొనలేదు. నేను వైపుకు
వెంటడి ఉన్నాడనే అనుకొంటిని. రాజాగారి పిన తల్లిగారు
పచ్చిను ఆమెనున్న తాతకు పాప కామరడిన తాతకు 9 లేక
10 గజముల దూరముండవచ్చును. నేను పాలను కామరడికయి
తీసికొని వెళ్లెదప్పుడు ఆమె సాగుచుండెను. పాలను గాది తీసి
కొని వెళ్లెదప్పుడు పున్నగ-ధి పచ్చిను నెత్తిచేయుచుండెను.
రాజాగారి పిన తల్లి అచ్చట నామెనున్నదని మొదటి రెండవ
ముద్దాయిలు ఎరుగియున్నారని నాకు తెలియదు. పాలు
కాయ మన్నప్పుడు మేము ముగ్గురముంటిమి. విషము కలుపు
వచ్చును ముగ్గురయిన గని వెట్టియుండితేమా మే మెఱుగము.
నేను వైపుకోర్టుకు వెళ్లెదప్పుడు రాజాగారు పాలను పరిక్షింప
మని చెప్పి వారని చెప్పితిని. ఆయనగదిలో నెవరయిన గలచే
తే నే చూడలేదు. చాలకాల మాయగదిలో నే నుండలేదు.
పదిమిషములుంటి నేమా. ఆయన కొంచెమునేపటికి పా
పా పరిక్షించెనని ఎప్పుడనిలో అప్పుడే నేను కొటలోనికి వెళ్లి
తిని వైపుకు పాలగిన్నెను నావద్దకుండితీసికొని, మూత తెర
చి, పాలకుచెచ్చె. తరువాత పాలను పరిక్షించెరని ఆయన
అనుమానతప్ప ఇంకేమయిన అనానా నాకు జ్ఞాపకములేదు.
గడ్డకట్టిన పాలరంగుగూర్చి ఆయన ఏమయిన అనినట్లు నాకు
గుర్తు లేదు. ఆయనకు దివారములోనుండిన మొదలు నే
నెఱుగదును. ఒకటి రెండేముద్దు. ఆగ్రహములో నొక
వైపుకాలగలదు. నాకు జిల్లు చేసి నప్పుడచ్చటికి
వెళ్లి నే నొక ధమును దీసికొనుచుండెదను.
ఈ వైపుగది నుండి నే నెప్పుడయిన ముత్తెయ్యకొనినట్లు
జ్ఞాపకము లేదు ఆ ఆగ్రహము వైపుకొని ఉండివున్న
కొనుటయే నాకలవాలు. వైపుగదిలో నితరులు వెళ్లెదయి
న నేను మాటలాడలేదు. రాజాగారి పిల్లలతో ఆయనవద్దకు
వెళ్లెదురుకు దాసు. నేను వెళ్లెదురు చెప్పబడినప్పుడే వెళ్లె
చుంటిని. ఈ వ్యవహారము జరిగిన తరువాత ఆయన నే నెప్పు
డుకు కలిసికొనలేదు. విషముపెట్టికొనుకొని, ఆరాత్రి
గాని ఆయన నెప్పుడు నేనొడలేదు. నేను దివారమునకురాగా
వైపుకు పాలలో విషమున్నదని చెప్పివారని వింటిని. నా
యింటినుండి నేను తిరిగి వచ్చిన తరువాత రాజాగారు కన్నీ
టిని కావచ్చుచుండి. బుల్లెట్టు ముగ్గురందర అచ్చట నుండి.
ఎందుకేప్పుడున్నారని నేనడిగితిని. పాలలో విషము పెట్టు
దని వారని. రాజాగారి కేసుయందగా మెగ్గుర నేను వెళ్లె
లేదు. నేనేప్పిట్లు జ్ఞాపకములేదు నేనొంటినుండి వచ్చినప్పుడు
నాకురందర వచ్చుటండి. మొదటిరెండముద్దులు లచ్చటనే
ఉండిరి. మొదటిముద్దు రాజాగారి నాకంటె దగ్గరగానుండె
నని నే జెప్పజాలను. మొదటిముద్దు (కొవ్వాయి) అప్పుడు
ఏమియున్నట్లు నాకుజ్ఞాపకములేదు నేనుమాదిరెప్పుడు దాని
లేమియునులేదు లేదు అంతయు దెవరయిన నేప్పిలేమా
నాకుతెలియదు. రాజాగారు అన్నయింటి మేకయిరి పోయిన
తరువాత నేనొంటికిపోతిని. అప్పటికి రాత్రి 8 గంటలయినది.

1-వ 2-వ ముద్దాయిలు నేను కొటలోకివచ్చెదరమన
కచ్చటనే యుండిరి. మొదటిముద్దులు అచ్చటనే నియించె
నని నాకు తెలియదు. మరునాడునరుకు కొటలోనికి వెళ్లి
నప్పుడు మొదటి ముద్దాయి అచ్చటనే ఉండెను. ఇది కొట
లోను, దాని యింటిలోని నిదిరించుచుందు. ఆరాత్రికచ్చ
పకుకొనమని రాజాగారు మొదటిముద్దులు నడిగెట్లు నాకు
తెలియదు. సాయకాల ముగ్గురులకు నేను కొటను తిరిగి
వచ్చితిని. 6 గంటలు మొదలు 8 గంటలవరకు (రెండుగంట
లలో) 1-వ 2-వ ముద్దాయిలతో మాటలాడుటకు నేను
యత్నించలేదు. ఎందుకంటే మే ముగ్గురుపాపకల మని.
వారిని కలిసికొన వలయును చూడ నే ననుకొనలేదు.
ఆగోజు మొదలు మే ము పట్టుకొన బడినది నము
రకును వారిని కొటలో నేను చూచుచుండు దాసు.
మా మాపరలకు చేసికొనుచును నాకు నాతో

రహస్యముగా మాటలాడ వలయునని నేను ప్రయత్నించెదను.
విషము పెట్టిక దివరకు నామారుకాలము 4-5 గంటల వచ్చు
1వ ముద్దాయి నేనుమాని మాటలాడినని నేను పితామహ
ము మేజిస్ట్రేటుగా వద్ద చెప్పెట్లు జ్ఞాపకము లేదు.
ఉండునాలో వచ్చెప్పుడు మూడు వెట్టికొని పాపిట్టు.
ఆపె దాని. ఉండునాలో 8 మందిరకు దానిని గలదు.
రాజాగారు నామారుగూర్చి గాని పాపమ్మలకు నిద్రము.
ఇంకొక పాపమ్మ అచ్చటకు పాపమ్మల నేను గుర్తించ
గలను. (ఇచ్చటపాపమ్మలు ఇందుకు కోర్టులో గుర్తించెను.)
ఈవెయు ముగ్గురందర మేము ఉండునాలో వెళ్లెదప్పు
డప్పుడు ముగ్గురుమారును. పాపమ్మ జూవానిగాని కిచ్చ
రాలయి నప్పటికి అప్పుడు వచ్చెరుచుందును. మూడవ
ముద్దాయికి చాలమంది బిడ్డలుండి. ఇంక సుఖ్య అని నాకు
తెలియదు. కాని రంగు మగబిడ్డలు, కిచ్చాకుల్లు ఉండియుండ
వచ్చును.

బెజవాడ తాలూకాబోర్డు క్రింది వధ్యస్థాన
ములు:—వీరికి సంబంధించి చేయబడిన నిబంధనలను కృష్ణ
డిప్టివ్వబోర్డువారామోసించి యంగీకారార్థము పంపఁగా ప్రభు
త్వమువారు వాని సంగీకరించినారు.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం జూలై 15-వ తేదీన క్యాబినెట్ గాను, ఆగస్ట్ 1-వ తేదీన మహారాష్ట్ర గాను పరివార్ సమీక్షలపై యూనైటెడ్ ఫ్రంట్ కమిటీలను కూర్చుంటున్న వైపిరి గౌరవార్థం 21 ఫిబ్రవరినాడు పట్టుకున్నది. అతిథి సత్కార మందిరము నుండి వారు బయలుదేరుతున్నప్పుడు కృష్ణానాయుడు గారు వారికి బాంధవ్యమును చేసిరి. సుమతీ దితియు మాటలతో గాయక్యాని గాయను వారి భావాలను నాయుడుగారికి సందర్భము లప్పందిరి. ఆ యాదయముననే తెలంగాణ ప్రభుత్వం కలెజ్ లు-లింగ్వుల సమస్యల గూర్చి కార్య భారము వర్తింపితి.

విషయానుక్రమణిక.		
ప్రభుత్వము	...	2
విద్యాభ్యాసము	...	3-4
రాజకీయము	...	5
సామాన్యము	...	11
ప్రభుత్వము	...	6
ప్రభుత్వము	...	7.8.9.10
ప్రభుత్వము	...	11-12
ప్రభుత్వము	...	13
ప్రభుత్వము	...	14
ప్రభుత్వము	...	15

ఆంధ్రపత్రిక

1915-వ సం॥ జూలై నెల 16-వ తేది

శుక్రవారము

శ్రీగవర్నరుగారి పర్యటనము.

అనాదినుండియును నిరంతరము పరిపాలనము గల దేశములందు రాజులు ప్రజలమొఱిల నాలకించుచు న్యాయమును గలుగజేయుచు కష్టమాలను చిక్కుటకై సంచారమును జేయుట యాచారముగ నుండును. ఆచారమునకే మహారాజులు రాజ్యము నందు సంచారమును జేయుచు ప్రజలయభీష్టములను సమకూర్చిన ఇతిహాసములు సుప్రసిద్ధములు. హిందూదేశమును జయించిన మహమ్మదీయులును హిందూరాజులవలె ప్రభాతేనుమునకై దేశసంచారమును చేయుచుండిరి. మహమ్మదీయుల తరువాతను రాజ్యాధికారమును పొందిన యాల్లావులును నామార్గము నవలంబించుచున్నారని తహసీలు దారులు, కలెక్టరులు, గవర్నరులు వారియధికార ప్రదేశములందు సంచారమును జేయుచు ప్రజల మొఱిల నాలకించి సమయోచితమైన ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుట యాచారమైనది. ప్రజాప్రాత్యామ్నాయపాలనముగల దేశములందు మృత్తిమొదలుగా గల ప్రతినిధులు నియోజకవర్గమునకు వారుచేసిన వ్యవహారక్రమమును నివేదించుట యాచారమైనది. ప్రజాప్రాత్యామ్నాయపాలనము లేని దేశములందు ప్రజలధికారులకు దమవ్యవహారమును నివేదించుకొనుట యాచారమైనది. ప్రజలు చేయు విన్నపములను పాలకు లంగీకరించినను సంగీకరింపకున్నను కన్యోన్యసమావేశ సల్లాపము వలన ప్రజాపాలకుల కొకవిధమైన పరస్పరవిశ్వాసమేర్పడి పరిపాలనము నందలి లోపములు సంస్కరింపబడుట కవకాశము లుండును. ఇట్టియవకాశములు గలుగుటకై పాలకులు ప్రజలు నిరీక్షించుచుండుట యాచారమైనది.

శ్రీ పెంట్లాడు ప్రభువుగారు ఆంధ్రదేశమునందలి దక్షిణమండలములందును, సో హేర్లాడు ప్రభువుగారు ఉత్తర మండలములందును సంచారమును చేయుచున్నారు. అధికారులువచ్చి ప్రజల మొఱిల నాలకించెదరని గంపెదాశతో ప్రజలు వారిరాకకై నిరీక్షించుచుండును. అట్టి సందర్భము

నందు, కొన్ని సమయములందు ప్రజలకు వారిదర్శనమైనను లభించకపోవుట సందర్భించు చున్నది. ఈ విషయము స్పష్టపరచుటకై తాళ్లదేవునందు గవి పెట్టుకొని విఫలమనోరథులైన వారిగో నొకరు వ్రాసిన లేఖవలన వివరించుచున్నది. అధికారుల కందఱి మొఱిలను వినుటకవకాశము లేదనుట కజమైనను ప్రజాసౌఖ్యప్రియులైన స్పష్టపరచుటకై పడవనాపి నాలుగుగంటలములు రయితులకు సంగతిసందర్భములను చెలిపి దర్శనమిచ్చినవారు సంతసించి యుండును.

శ్రీ పెంట్లాడు ప్రభువుగారు చిత్తూరునకు 15వ తేది యదయమున చేరిరి. పురమార్గము చక్కగా నలంకరింప బడినది. విద్యార్థులు మార్గమున కిరుపార్శ్వములందును బ్రతీక్షా పతాకములు చేతను బూని బారులు తీర్చి నిలబడి యుండిరి. గవర్నరుగారు సవరివార సమేతముగ పురమార్గమున బట్టి ఉన్నత పాఠశాలా భవనమున చేరిరి. అచటను జిల్లాబోర్డు వారును జాతీయ సభయొక్క మండల శాఖాసభ్యులును నివేదన పత్రముల నర్పించిరి. జిల్లాబోర్డు ప్రతినిధులు చిత్తూరును మునిసిపాలిటిగ జేయడనియును, చిత్తూరునకు మచిలీటి వసతిని ములుగు నీరు పోవుపాదన ను గల్గించవలయుననియును, జిల్లాబోర్డునకు సామ్రాజ్య పాలకు లిచ్చెడి 1. లక్షల రూప్యముల లో చెన్నపురి పాలకు లిచ్చెడి 8 లక్షల రూప్యముల లోను నికటికంటె నధికమైన భాగమును వెనుక బడియున్న చిత్తూరు మండలమున కిచ్చెడి ఏర్పాటును జేయుట ధర్మచనియును నివేదించిరి. చిత్తూరును మహాసాహితీనిగ జేయుట యుక్తమైనను కన్నులను భరించవలసిన ప్రజల యభీప్రాయమును గనుగొనుట యవసరముగాన సమయము వచ్చినపుడు సంద్రించి నిర్ధారణ చేయబడునని గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. సీటివసతికై రూ 1,54,000 కావలయుననియును దానిసంరక్షణమునకై సంవత్సరమునకు రూ 7,500 కావలయుననియును మురికినీరుపోవుటకు జేయవలసినయేర్పాటుల కెంతవట్టునది నిర్ధారణచేయుటకు ప్రస్తుతము వీలులేదనియును సంగతిసందర్భములనుబట్టి విషయ నిర్ధారణము ముందు జేయబడుననియును జెప్పిరి. జిల్లాబోర్డుల కిచ్చెడి సొమ్మును నిర్ధారణజేయుట గవర్నరుగారు చెప్పినట్లు కష్టసాధ్యము. లోకలు పెక్కు సధికముగ చెల్లించెడి జిల్లాలకు తక్కువ సొమ్ము నిచ్చుటయును, తక్కువ చెల్లించెడి జిల్లాలకు వెనుకబడియుండుటవలన పెక్కువ సొమ్ముచ్చుటయును, పద్ధతినవలంబించిన నది వివాదములకు గారణము గాగలదు. శ్రీ పెంట్లాడు ప్రభువుగారు చెప్పినట్లు సామ్రాజ్య ద్రవ్యమును నాదాయమునుబట్టియును, రాష్ట్రద్రవ్యమును నవసరమును బట్టియును జిల్లాబోర్డుల కిచ్చుట సమంజసమని తోచుచున్నది. కాని వివాదగ్రస్తమైన యావిషయమునుగుఱించి సరియైన నిర్ధారణ లేకుండుట సంతృప్తికరము గాదు. స్థానికపరిపాలనవిషయములందు మంచి అనుభవముగల పెంట్లాడు ప్రభువుగారు వివాదగ్రస్తమైన యావిషయమును గ్రామస్థుల సౌఖ్యమున కనుకూల మగునట్లు నిర్ధారణచేసి స్థానికస్వపరిపాలనమును బలకరచుట యుక్తము.

జాతీయ మహాసభయొక్క మండల శాఖాసభ్యులనుండి రాష్ట్రపాలకులు నివేదన పత్రమును నైకొనుట కిదియే ప్రారంభమని యెంచదగి యున్నది. ఈనూతన మార్గావలంబన మైకోపా మహాసంగ్రామ ఫలమై యుండును వారు కోరిన విషయములలో ముఖ్యమైనది గ్రామములకు మార్గసౌకర్యమును గలుగజేయు విష

యము. కృష్ణా జిల్లాబోర్డు ఆదాయవ్యయ నిర్ణయములను మొన్నను విమర్శించుచు గ్రామరాకపోకలకు తగిన బాటలులేకను పడెడి దులు నిర్ణయించబడినవి. అట్టి ఇబ్బందులు ఉదయములకును గలవు. శ్రీగవర్నరుగారు యిటు మండలములలోని బాటలకు బాగుచేసి, బాధ్యతయును కొత్తిబాటలను వేయించెడి బాధ్యతయును జిల్లాబోర్డులమీద గలదు. కాని ఉబ్బులే కనొ యుదాసీన భావము నలననొ గ్రామముల రాకపోకల నభివృద్ధి నొందు జేయు సాధనములు వృద్ధికొండుటలేదు. ఈవిషయమై రాష్ట్రపాలకులు కొన్నిట్టుబాటలను జేసి చిరకాలమునుండియును లోకలు సెస్సును చెల్లించుచుండియును లాభమును బొందనట్టి గ్రామములకు మార్గములను నిర్మించుట బోర్డుల ముఖ్యమైన విధి యు శాసించుట సమంజసము. చేసిన విన్నపములకు శ్రీగవర్నరుగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములు సందిగ్ధులుగాక సహేతుకములుగను సాద ముగను నుండుట సంప్రదనీయము.

మైసూరు సంస్థానమునందు నిర్బంధోచిత ప్రారంభవిద్యను గలపుటకై కొన్ని పాఠశాలల స్థాపితమైన విషయము చదువరు తెలిగియున్నారని పాఠశాలలు త్వరగావ్యాప్తిని గాంచనంత విద్యాశాఖాధికారి యొకసభను నిర్వహించెను. ఆ గతశనివాసరంబున గూడి విషయ విచారణకు ప్రకమించినది. సభ్యులు సస్థానము ఆరంభనిర్బంధవిద్య ప్రాథమిక దశయందు యును విద్యావ్యయమునకై సంస్థానమంత ఇచ్చునది, మ్యూనిసిపలసభ ఎంత ఇచ్చునది నిర్ణయించుట యవసరమనియును, 7 ల నేర్పరచుటకై 7 మొదలు 11 ఏకాదశాలల జనాభాను సిద్ధముచేయుట ముఖ్యమనియును తీర్మానించిరి. విద్యాశాఖాధికారి ఈవిషయములను నిర్ణయించి నపుడు ప్రజానాయకులు వారికర్తవ్యము నిర్ణయింప నోపుదురు. మైసూరు సంస్థానాభివృద్ధికై పరమోన్నాహముతో బనిచేయుచున్న సో విశ్వేశ్వరయ్యగారివిషయముల నచిరకాలములోనే నిశ్చయింతురనుట నిశ్చయము. ఇట్టియేర్పాటులను చేయుటకు బ్రతీక్షా ఇండియా యాదెంతికాలము గావలయునో ఎవరు నిర్ధారణ చేయగలరు! ముఖ్యముగ నీ యుద్ధ సమయమునందు వ్యయముతో గూడిన పను లన్నియును వెనుక బడవలసి యున్నవి.

కోశాధ్యక్షుడు మేకెన్నగారు కొత్తయప్పులకుగురించి ప్రసంగించుచు యుద్ధకృతిని గుఱించి ఇటులు చెప్పెను:—“నేను అశుభమును బలుకువాడనుగాను. కాని ఖనము ప్రస్తుతమునకు 450 లక్షల రూప్యములు వ్యయముచేయు చుండుట వలనను ముంతకంటె వ్యయము పెచ్చగుట వలనను మన దేశాదాయముపై గొప్పభారము మోపబడిన దనియును నాభారనిర్వహణమునకై మనము సకల ప్రయత్నములను జేయవలసియుండుమనియును మన మింక నిగ్రహించలేదు. మిత్రమండలి వారి సకలసంపదలను యుద్ధమునకై వినియోగించిన గాని విజయము గలుగజోయి.” బ్రతీక్షాప్రముఖులు యుద్ధారంభమునం దితగట్టిగను నిర్భయముగను యుద్ధనిర్వహణ భారమును వర్ణించిన బ్రతీక్షా ప్రజలు మేల్కొని విజయమును గడించి యుండురు. ఇప్పుడైనను మాకెన్నగారి భావమును బ్రతీక్షా సామ్రాజ్య వాసులందరును గమనించెదరు గాత!

విరోధా మహా సంగ్రామము

హిందూదేశమంతట హిందవుల వైద్యశాలలను జూచుట.

శ్రీచి వైమానకులు కృష్ణ యంత్రాలయముపై బాంబులను వేయుట.

బ్రిటిషుపాలనా వ్యయమును తగ్గించు యోచనలు.

జర్మనీల వార్తాముట్టడి యత్నములు.

అస్సామీయుల వరదలు.

ఇంగ్లాండు

బ్రెయిటనులో నున్న హిందవ వైద్యశాలలు.

చేంబర్లకు గారు దృఢములు.

లండను జూలై 18:—అస్టిక్ చేంబర్లకు గారు భార్యయు బ్రైటనులోనున్న హిందవ వైద్యశాలలను చెంబర్లకును దర్శించిరి. వానినిగూర్చి వార్తాపత్రములందు ముద్రపెట్టు దెబ్బయియున్నది. అస్టిక్ చేంబర్లకు గారు వాయుబాతులవానికి తగినట్లు భోజనసదుపాయముల గూర్చి టకు జేయుటయే యేర్పాటులను చేయలేక శ్రద్ధతో బ్రతికి చిరి. ఆరోగ్యతరహా బలహీనత నీతియందుండి స్వదేశమునకు బోవుచుండిన. సిపాయిలు చాంబర్లకు గారు వారిదేశములలో వారికి జరుగు వైభవమును గూర్చియు వారివారి యిండ్లను గూర్చియు చెప్పుటకు యేర్పాటుల గూర్చియు చెప్పిరి. బ్రిటిషు పోయినవారికి కర్రతో చేయుటయే సుభగములుటకు కొంతమంది నేర్పాటు చేయుచున్నారని వారు పేర్కొనిరి. ఇదివరలో స్వదేశమునకు బోయిన తమ సోదరులకు బయట స్వాగత మిచ్చిచియు నాటుపురములకు వారిని నిలిపివుట్టకై సోఫాసాధన సంపన్నములగు రైలు గలవారును రైలుస్టేషనులయొద్ద జరుగు గుంపులుగూడి మొనర్చుచున్నారని చెప్పిన విషయం వారి కెంతయు మనోహరము. వెలికితనంలో నుండుటకు హిందవులు ఈ తమ దేశములలోనివానితనను నున్నందులకై సంతోషము నందిరి. అట్లే నున్నచోట గూడ ఉపకారము నున్నది. వైద్యశాలలయందున్న సిక్కులు తమ గ్రంథముల జరుపుచుండ వినుట చేంబర్లకుగారి కెంతయు నుత్సాహకరము. తమ సంఘమునందు సిక్కులకు లుండుట తమ కెంతయు యుల్లాసకరముగా వారిని. ఇదివరలో ఉద్దహించి భావలలో మాత్రము ప్రచురింపబడుచుండెడి ఆక్స్ ఫర్డును పత్రికను గురు ముఖభావలలో గూడ ప్రచురింపబడుచున్నది. ఇందుచే సిక్కుల తృప్తితోందనుటబోయింది. చెంబర్లకు గారు సామంతులమున వివిధ వైద్యశాలలలోనుండి హిందవ ఉద్యోగియులు చాంబర్లకుగారి ముందునుండి నడచి వెళ్లిరి. అప్పుడు వారు విజ్ఞోరీయా పతకమును వైకొనిన మీర్ డాక్టరు వీరుతో చేతుల గలిపెను. ఇంకను విషయము ప్రయోగమునలని బాధనుండి పూర్వముగ విమర్శించినక పురుషులతో పంపకొనియున్న వాటినిగాని చేంబర్లకు గారు ప్రశంసించుచుండ మిగత వారినేకసాక్షాత్కరణముల కొనసాగిరి. అందరితోడను చేతులు గలిపిన తరువాత చేంబర్లకు గారి కింకారాగమునకు విచ్చేసిరి. హిందవ ఉద్యోగియు లాక్ష్మీకృష్ణారావు మీర్ డాక్టరు నకు వందకము లిచ్చుచుండ వామట కన్నులపండువుగనుండెను.

వైద్యశాలల నిర్మాణ పరిపూర్ణతను మెచ్చితిమి చేంబర్లకు గారిని. హిందవ వైద్యశాలవారియొక్కయు వారికిండి యుద్యోగములయొక్కయు ఓషికము దయాధ్యుతయు పొగడ దరముగాదనిరి. హిందవవిద్యార్థులు ఆంబులైన్ను కొనువారను ప్రశంసనీయకార్యములజేసిరి. బ్రైటను పురాధ్యక్షులకు ప్రజలను హిందవులకిట్టి యాతిభ్యయును జూపుటచే హిందవులు తరతరములవరకు బ్రైటనువారిసన్నిధికును. బ్రైటనులోనున్న శివాలయ వర్తన మన్నివిధముల ప్రసనీయముగ నుండెని రక్షకభటనాయకులకు కర్మలో జుటిలో గారు చేంబర్లకుగారికి జెప్పిరి. వారు పరిపూర్ణ సాంప్రదాయకులవలె వర్తించుచున్నారని వారిని.

హైదరాబాదు గూర్చుట

లాహోరు జూలై 18:—మి. జే. జే. లండను విలేజు యిట్లు చెప్పుచున్నాడు:—ముగ్ధులు చేయుట తగినందున వారినిగానే తయారుచేసి పంపుట అధికారము పూర్వము కల్లజబ్బు లోనగు స్వల్పపాదల మూలమున నిరాకరింపబడినది.

వారిని మరల రమ్మయిని గొనుచున్నాడు. ఈపటాలములు స్వదేశీయతాగ్ధ ముపయోగింపబడును. దేశాస్వాస్థ్యములకు వారకర్మకు నిరాకరింపబడెను.

గ్రేగారు వచ్చుట

లండను జూలై 14:—నేటిదినమున 85 ఏడవర్ష గ్రేగారు మంత్రిగృహ వేళమునకు వచ్చి యుండిరి.

భటుల నేతనము

లండను జూలై 18:—బ్రాహ్మణుల పెద్దలూ సింధు కాభిలాషు పోరుసల్యులనుట్టి బెటెరియలు భటులకు తక్కిన వారి కిచ్చుచు నుండిన యుపకృతము వీరుబడవని చేంబర్లకు గారు 85 జాక్ జార్జ్ గారు బయలుపెట్టిరి.

మెయిలు స్టీమరు.

లాహోరు జూలై 15:—26-6-15 తేదీన బొంబాయిలో బయలుదేరిన మెయిలు స్టీమరు టి.సా. లండనులో యాకోబుస్ చేరినది.

250 కోట్ల సావరినుల కొత్త బయలుము.

లండను జూలై 15:—తీరిగి 250 కోట్ల బయలుమునకు దొరతనమువారు పార్లమెంటు సభకు కొరకున్నాడు.

ఆస్టిక్ చేంబర్లకు

లండను జూలై 15:—లాహారు జార్జి గారి యాధిపత్యమున ఉద్యోగముల సుఖ్యుల తగ్గించుట కొక స: ఘము నిర్మింపబడినట్లు ఆస్టిక్ చేంబర్లకు గారు కామన్సుభలో జెప్పిరి.

కాబినెటుసభలో అధినివేశకమంత్రి.

లండను జూలై 17:—సామ్రాజ్యాధిపతి చరిత్రలో మొన్నటి కాబినెటు సభయొక్క కలది. అప్పటి అధివేశక మంత్రియగు 85 లాబర్డుబోర్డు గారు దయచేసియుండిరి. వీరు ఆమెరికాలో కనాడా దోయని నులుల మంత్రి.

మరణము.

మేజరు జనరల్ 85 థామస్ డెల్లీ గారు చనిపోయినట్లు వెలుపబడినది.

ఫాన్సు

వ్యారిను ప్రకటనము.

లండను జూలై 15:—శత్రువులు తెల్లినయినందు డెన్వి కుగ్రునకు తూర్పుననున్న పూర్వైన్ మై ఫిరంగుల బారుజేసిరి. ఆగ్రానున కుత్తరమున ఫాచెవోవద్ద జర్మనీవారు తమ కందకములనుండి బయలుదేరుటకు రెండుసార్లు ప్రయత్నించిరి. కాని విఫలమైరి ఈ ప్రాంతములందు నిరంతరము ఫిరంగులు ప్రయోగింపబడుచున్నది. ఆగ్రానులో దేవాలయమున్న భాగమునకు నల్లమెక్కరగా గలిగెను. సామాన్యప్రజలలోమగ్గురు వాకులైరి ఆగ్రోనునందు మహా శత్రువులవైబడి ఆగ్రోనునను నందలి శత్రుకందకములలో బ్రవేశించితిమి. నిన్నటి దినమున ఆగ్రోనునందు శత్రువులు 400 మీటర్లకంటె నెక్కువ మందులకు రాతము. దొనె లిలింకు మధ్యనున్న శత్రువులయొక్క అయోమాగ్ధులందైనై ఇరువది విమానములు గల యొక వైమానిక పటాలము బాంబుల వేసెను. ఈపటాలములో కొన్ని ఫిరంగులు గల విమానములుండినవి. ఈ విమానము లాగ్ని నుండినయొక రైలుబండిపైని ఫిరంగుల ప్రయోగించెను. ఆ ప్యాగిసునందు ప్రకటింపబడెను.

ఫ్రెంచివారు జాతీయోత్సవమును జరుపుట.

లండను జూలై 18:—నేటిదినమున లండనునందు ఫ్రెంచివారు జాతీయోత్సవము జరుపబడినది. అందఱును

త్రవర్ణ యుక్తపతకముల ధరించిరి. సముద్రమునుండి వాగ్దేను వరకును ఒకేసారి కందకములందు మాల్మేరీను గీతమును భటులు పాడిరి. కాబట్టి దివిలో గారి శేషములను హోబల్ ని ఇక్ వా లిక్కునకు గొప్ప యూరేగింపును గొంపోయిరి.

ఫ్రెంచివారి వైమానకులు

లాహోరు జూలై 15:—సివిల్ అండు మిలిటరీ కెనల్ టుకు లండనులోనున్న విలేజు నిర్మితినిగూడ గట్టు శింతి వార్త నంపెను. ప్రతిరాత్రియు, యుద్ధనంగమునుండి కొన్ని కొన్ని బోట్లనుండి ఫ్రెంచివారివిమానములు బయలుదేరి, ఎస్సెనునకు పోయి, అచ్చట నెద్దియోకృత్య మొనరించి మరలి సురక్షితముగ వచ్చుచున్నవి అనియొకప్పుత్య మెట్టిదియో తెలియరాకున్నది కాని, బాంబులు వేయుటమాత్రము గాను. అని డెయిలీ క్రానికల్ పత్రికకు విలేజు వ్రాసెను

ఫ్రెంచివారి జయము

లండను జూలై 14:—సారిసు నుండి వార్త నిచ్చుట రాత్రి ఆగ్రాను తూర్పు జర్మనువారి కందకముల ఫ్రెంచి వారు పట్టుకొనిరి. ఆగ్రానులో కూడ ఫ్రెంచివారు జయముల గాంచుచుండిరి. ఆ నేకమారులు ప్రయత్నించి జర్మనులు కొద్ది స్థలమును మాత్రము ఆక్రమించు కొనగలిగిరి.

నూతనసైనికులకు బాలములు సేనానుభవము చేయుట

లండను జూలై 14:—ఫ్రాన్సులోని బ్రిటిషు హెడ్ క్వార్టర్సులోనున్న రైటు విలేజు యిట్లు చెప్పుచున్నాడు. నూతనసైనికులముల దేశములోకి కచ్చిక సంగతి గూఢముగా నుండుటచే. కొన్ని పటాలములు వచ్చినవరకు కదలింపరాదుగాని రహదారిలోగారి కందకములలోగారి కలసికొనిన దనుక వారు వచ్చినట్లు యెవ్వరికిని తెలియదు. నూతన సైన్యబలమునకు దును శిక్షయందు నత్తొంత కుతూహలతన జూపుచుండిన వీరు భటుల కందరకు వీరి దేశాస్వాస్థ్యమును క్రమశిక్షను జూడ గనే సంతసమొదలవెను. నూతన సైనికులను మొదట కొలది నుండిన తరువాత క్రమముగ పటాలముల కొలదిని కొద్దికాలము నరకు మాత్రము కందకముల నియోగించిరి. వారు ప్రైన్సిపాల్ నుండిరి. వీరిలో నొక కంపెనీవారిపై తీవ్రముగ బాంబులు ప్రయోగింపబడినపుడు ప్రైన్సిపాల్ ములముజూపి నిలచిరి. నూతన సైన్యమునందలి ఫిరంగిపటాలములు మంచివి ఫిరంగిజేటకార్లు చెప్పుచున్నాడు. పటాలములు నూతనముగ వచ్చుటచే నిది వరకు కందకములలోనుండి పోరుచున్నవారికి తమదేశమువారు తమకు సాహాయ్యము చేయుచున్నారను నమ్మకము కలిగించును. ఇందుచేభటుల కుత్సాహమును ప్రేరేపించుచున్నాడు.

రుష్యా

వార్తా సమీపమున జర్మనీవారు విశ్వ

ప్రయత్నముల జరుపుట.

లండను జూలై 17:—పెట్రోగ్రాదు నందు ప్రచురింప బడిన యా క్రి ది ప్రకటనము మూలమున జర్మనీవారు వార్తాకు త్రరప్రదేశమున గొప్ప ప్రయత్నముల చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. ప్రకటనము నందిట్లున్నది. జూలై 12తేదీన వారు నేనాముఖమున శత్రువులనునవైబడి పిజానదాపలిగట్టుననున్న మన కందకములను జూలై 13 న తేదీన స్వాధీనము చేసికొనిరి. కాని మనము ప్రతికారములు గానించి వారి వేలన నడచితిమి. ఆర్టిల్లీ లిడినియానకుల మధ్య ప్రదేశమునందు గొప్ప గొప్ప శత్రుసైన్యములు ముందునకు వచ్చుచున్నవి. ఇట్లే రుష్యా వారు మంగళవారమునాడ శత్రువులతో పోరవొల్లక తమస్థానములందలి రెండవ నరుసవరకు వెనుకకుబోయిరి. లెన్సింగు దిక్కి ఐదునందు జరిగిన పోరునందు జూలై 4 మొదలు 11 తేదీ వరకు రుష్యావారు 22761 మంది ఖైదీగ పట్టుకొనిరి. హం వైపున పోరాటము జరుగుచునే యున్నది

జర్మనీ

జర్మనీదేశపు ఆర్థికస్థితి

లాహోరు జూలై 15:—జర్మనీదేశపు ఆర్థికస్థితి బాగాదు. బాగాదు కలికమునకై కారాకున్నది. ప్రజల కనుమానము బలమగుచున్నది. తత్కారణమున యుద్ధము త్వరలో మగియగలదని డెయిలీ లైగ్ గొప్ప పత్రికయొక్క న్యాయాధ్యక్ష విలేజుకి అంతర్జాతీయ సంబంధము కలిగినట్లయ్యి, నీవిషయముల చక్కగా తెలిగిన బ్యాంక్ యుద్యోగి యొకడు చెప్పెను.

కలకత్తా జులై ౧౧:- క్రొత్తజడ్డీగుడించి, వేట్టు
మరుపుత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:- ఈయన సుందరుడును,
బలిష్ఠుడైనవాడును ఇంకవరకును అందరియెవలె ప్రభావము
కలిగి వత్తు కెక్కాను. పూర్వపు జడ్డీను ౫౦ లా రమ్మ జంకిన్సు
గారి పొందున మీరు సరిపోయి చుట్టుగా బనిచేయగలరని

ఆలహాబాద్ జులై 15 - హైదరాబాద్ కలీకు రహింతుల
గారు, మరణించిరి.

FORECAST: -Increase of rainfall in Punjab, Rajputana and Gujarat.

THE GREAT WAR.

Mr. Chamberlain Visits Indian Hospitals.

FRENCH AVIATORS OVER KRUPP'S FACTORIES.

Fighting in Arras and Argonne.

GERMAN MOVE TOWARDS WARSAW.

High Floods in Assam.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

THE INDIAN HOSPITALS AT BRIGHTON.

Mr. Chamberlain's Two Days' Visit.

Interesting Details.

LONDON, July 13

The Press Bureau has issued a long description of the two days' visit of Mr. and Mrs. Austen Chamberlain to the Indian hospitals at Brighton. Mr. Chamberlain made a minute inspection of all arrangements, especially those for feeding the patients, which are of the most elaborate character with a view to the requirements of the various castes. These are assured by caste committees, who watch all details. Mr. Chamberlain told the sepoys who were shortly returning to India cured, but invalided, of the welcome awaiting them in India and of the arrangements for their return to their homes. He also announced that an establishment would be provided to supply artificial limbs. The patients were greatly cheered by the reports which had been received of the reception of their comrades in Bombay, of the comfortable hospital trains provided to take them up-country, and of the warm-hearted crowds at the railway stations.

The Indians accommodated in the Pavillion greatly appreciate the oriental character of the buildings, and the gardens are an especial boon.

Mr. Chamberlain was greatly interested in the Sikhs in all the hospitals, listening to them reading their holy book. He said how pleased he was to have a Sikh member of his own Council. He was glad that he would be able to furnish them with a Gurmukhi translation of the paper "Akbar-i-Jang," which had hitherto been issued only in Urdu and Hindi. The Sikhs greatly appreciated this.

At the conclusion of the second day Indian officers from all the hospitals assembled and passed by Mr. Chamberlain, who first shook hands with the Victoria Cross hero Mir Dast. As he addressed the brave Subadar, who was still suffering from gas poisoning and lay in a bath chair, other Indian Officers and Sepoys cheered loudly. After Mr. Chamberlain had shaken hands with each Officer he moved to another part of the grounds. It was interesting to see every Indian Officer go to Mir Dast, salute, and shake hands, showing that they know, as all know, what it means to win the V. C. in a war like this.

Mr. Chamberlain expressed his warm appreciation of the perfection of the entire organisation of the hospitals. He says that the devotion, skill and untiring sympathy of the Indian Medical Service and their subordinates are beyond all praise. The Indian Students Ambulance Corps has also done most excellent work and deserves the highest praise. The care so hospitably lavished by the Mayor and people of Brighton will make Brighton a sacred name in India for many generations, while Colonel Gentle, Chief Constable, assured Mr Chamberlain that nothing could be better than the behaviour of the sepoys in Brighton. They behaved, he said, as gentlemen.

NEW ARMY BATTALIONS AT THE FRONT.

Courage and Tenacity under Fire.

Gunners and the New Artillery.

LONDON, July 14.

Reuter's correspondent with the British Headquarters in France says that the news of the arrival of new formations was kept secret. There had been rumours of the arrival of certain divisions, but no one was aware of their actual presence till one chanced to see them on the road or meet them in the trenches. Their sturdiness and discipline favourably impressed the veterans who had been keenly interested in the formation and training of the New Army.

The newcomers were placed in the trenches of short spells, firstly by sections and gradually by battalions. They stood their baptism of fire according to expectation, while one unit which was exposed to heavy shell-fire showed splendid courage and tenacity.

The gunners approve highly of the batteries of the New Army. The moral effect of the new divisions will undoubtedly be great, inspiring the men in the trenches with confidence and proving that the country is fully supporting the firing line.

Recruiting.

LAHORE, July 15.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables:—The recruiting authorities invite men gazetted for weak eyesight, teeth or slight physical defects to replace those unfit for active service. The battalions will be placed in the Home Defence units. None organically sound will be refused.

A Question in Parliament.

LONDON, July 14.

Replying to John Jardine, Mr. Chamberlain said that additional allowances were not applicable to Territorials at Basra and in the Persian Gulf, who were under active service conditions.

Sir Edward Grey to-day attended a Cabinet meeting.

A Further Loan of 250 Millions.

LONDON, July 15.

It is understood that Government will ask for a vote of credit of two hundred and fifty millions next week.

Mr. Asquith on the Question of Retrenchment.

Mr. Asquith announced in the House of Commons to-day that a committee presided over by Mr. Lloyd George was being formed to consider the question of retrenchment of public services.

Cabinet Meeting.

LONDON, July 15.

Sir Robert Borden's presence at the Cabinet Meeting is welcomed as a significant landmark in Imperial development. It is the first occasion of a Dominion Premier taking part in an ordinary Cabinet Meeting.

FRANCE.

French Aviators at Work.

A special Mission Achieved.

LAHORE, July 15.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cabled yesterday:—The "Daily Chronicle's" correspondent states that French aviators have recently been starting nightly from different points of the front, flying to Essen and returning safely, having achieved a special mission. The nature of the mission is not mentioned, but it is apparently not bombing.

The French National Fete.

LONDON, July 14.

The French National Fete was celebrated in London to-day, everyone wearing the Tricolour badge. The "Marseillaise" was sung at the same moment in the trenches from the sea to the Vosges, and the remains of Rouget de Lisle were conveyed with great pomp to the vaults of the Hotel Des Invalides.

Fighting in Arras and Argonne.

Aviators Attack Enemy Military Railway Junction.

LONDON, July 15.

PARIS.—A Communique says:—The enemy in Belgium bombarded Furnes, east of Dunkirk.

The Germans north of Arras twice vainly attempted to leave their trenches near Souchez. Cannonade on the whole of this sector was continuous. The Cathedral quarter of Arras suffered particularly, and three civilians were killed.

We attacked in Argonne, gaining a footing in the German trenches west of the Argonne forest. The enemy's gains in Argonne yesterday did not exceed four hundred metres in depth.

A squadron of twenty aeroplanes dropped bombs on the enemy military railway junction between Douai and Lille. Gun aeroplanes accompanying the squadron bombarded a stationary train.

Gradual French Success.

Germans' Hard Fighting.

LONDON, July 14.

PARIS.—The night was disturbed northward of Arras where the French carried a line of German trenches. The Communique adds that the French made further progress in Argonne. The Germans in a series of counter-attacks only succeeded in regaining a small footing.

RUSSIA.

A Russian Report.

A Big Move North of Warsaw.

LONDON, July 15.

That the Germans are making a big move in the region north of Warsaw appears from a Petrograd communique, which says:—

TELEGRAMS.

The enemy on the 12th July assumed the offensive on the Narew front and captured our trenches on the right bank of Pisia on the 13th on a front of two verst, but they were dislodged by counter-attacks.

Great enemy forces are advancing between the Rivers Orjitz and Lydgnia, where the Russians, declining battle, retired on Tuesday night to second line positions.

The Russians, in the fighting south of Lublin from the 4th to the 7th, took 22,761 prisoners.

Fighting is also proceeding in the direction of Helm.

GERMANY.

Germany's Financial Position.

International Banker's View.

LONDON, July 15.

A well-informed International Banker tells the "Daily Telegraph's" New York correspondent that Germany's financial position is really very bad. The country is completely off a gold basis and the people are growing suspicious. Directly the German people fully realise the position, the end of the war will be in sight.

UNITED STATES.

Hardy Thaw's Success.

LONDON, July 15.

NEW YORK.—After a nine years fight for liberty Hardy Thaw has secured a verdict of sanity from the Jury of the New York State Supreme Court.

"New York Herald's" Strong Comment.

ALLAHABAD, July 15.

The London correspondent of the Pioneer cabled yesterday:—The New York Herald demands prompt disavowal of, and apology for, the action of the German submarine which compelled the American barque Normandy to act as a mask while she sank a Russian ship. The paper remarks that "for brazen effrontery and brutal impudence there has been nothing similar known in maritime warfare."

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

***

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 15.

The following telegram dated the 14th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State for India:—

The Offensive South-East of Poland.

The Russians continue to hold the Austro-German offensive south east of Poland and nothing important is reported from the Russian front.

The Western Front.

On the western front many enemy attacks are reported. The crown Prince's army resumed the offensive in Argonne and suffered a fresh defeat. After a very violent bombardment and firing curtains of poisonous shells the enemy attacked with important forces. The French lines momentarily gave way, but a vigorous counter-attack arrested the enemy's progress and drove him back between the Meuse and the Moselle. Cannonade continued in the north Arras region. The Germans attempted an attack of the Laybrinth under the protection of violent curtain fire, but were driven back upon their lines.

Bombs on German Railways.

Thirty-five French aeroplanes threw bombs on a strategic railway installed by the Germans behind Lesepirges, south east of Verdun and dropped 171 bombs, causing several outbreaks of fire in the station where very important supplies of every kind, and particularly munitions were concentrated.

The Great War Loan.

Mr. McKenna announced in the House of Commons that the actual amount of subscribed war loan was 579 million pounds, excluding the subscriptions through Post Office amounting on Saturday to 15 millions pounds. This huge total, he said, was far and away beyond any amount ever subscribed in the world's history. It was an exhibition of the financial resources of the British Empire and a declaration to the Allies and the enemies alike that the United Kingdom will prove faithful to the trust in the cause of the Allies.

Mr. Chamberlain's Visit to Brighton.

The Secretary of State for India inspected the Indian Hospital at Brighton, and saw in every detail the elaborate arrangements for the comfort and care of the Indians. He was specially interested in the food arrangements which included separate slaughter houses, kitchens and an establishment for distribution of food for the various castes. After the second day's inspection all Indian Officers were presented and Subadar Mir Dist, V. C., was specially congratulated for his gallantry.

Wheat Prices.

Affected by Weakness of Monsoon.

SIMLA, July 15.

The weakness of the monsoon has been unfavourably affecting the wheat prices, which have this week, again risen slightly. To-day's figures are:—Lahore 10 seers, Meerut 9½, Cawnpore 9, Delhi 9½ and Jubbalpore 8½. Now that the rains are returning into Northern India lower rates may be expected to establish themselves.

TELEGRAMS.

The New Rupee Loan.

Will be Issued at Par

SIMLA, July 15. At the Conference held at Simla on the 13th July it was settled that the new loan will carry a 4 per cent rate of interest and will be issued at par. The deposit on application will be 10 per cent of the sum applied for, the balance of 90 per cent being payable in four instalments extending to the end of October next. The loan will remain open for applications for about a fortnight.

CALCUTTA.

The Calcutta University Case.

High Court's Judgment.

CALCUTTA, July 15. At the High Court, to-day Mr. Justice Imam and Mr. Justice Greaves delivered separate, but concurring, judgments in what is known as the Calcutta University case. This suit was brought by Mr. Jitendra Nath Palit, Barrister-at-law, for a declaration that the two deeds made by the late Sir Taraknath Palit in 1912, making over about Rs. 14 lakhs to the Calcutta University, were void. The parties to the suit were, besides the plaintiff, Mr. Lokendranath Palit, a retired Civilian, and Mr. S. K. Mullick, executors to the estate of Sir Taraknath Palit, and the Calcutta University. The object in creating these Trusts was to do something of a permanent character for the promotion and diffusion of scientific technical education in Bengal, by the establishment of two University Professorships, under certain conditions. The plaintiff prayed that the Court should declare that the two deeds made by his father were invalid and inoperative, and that the properties covered by them were unaffected. After dealing with the issues, the character of the deeds and the powers of the University under the Act to deal with the endowments and the Trusts, their Lordships held that both the deeds were valid, and dismissed the suit with costs.

Bengal Legislative Council.

Business of Forthcoming Meeting

CALCUTTA, July 15. At a meeting of the Bengal Legislative Council, which will be held at Dacca on the 26th instant, the Hon'ble Mr. Beatson-Bell will introduce a Bill to decentralise and otherwise facilitate the administration of certain enactments in Bengal. Mr. Surendra Nath Banerjee will move the following Resolution:—This Council recommends to the Governor-in-Council that necessary measures be taken, as soon as it may be convenient, to give effect to the recommendation made by Mr. Swan in his report of industrial development of Bengal. Babu Upendra Lal Roy will move that "this Council recommends to the Governor-in-Council that the Government of India be approached with a request to provide funds for the purchase and maintenance of a second dredger for the port of Chittagong."

Extension of the term of Sir Lawrence Jenkins.

CALCUTTA, July 14. A movement is on foot here petition to H. E. Lord Hardinge for the extension of Sir Lawrence Jenkins' term of office as the Chief Justice of Bengal by at least six months. The Calcutta High Court will close for the long vacation on the 3rd September next and the Chief Justice will vacate his office on that day.

Theft of Cartridges.

CALCUTTA, July 15. An Asansol correspondent states:—The Burdwan Police are inquiring into the theft of about one hundred detonators, and thirty dynamite cartridges from Rabha-ballavpar colliery. They forced the door of the ammunition room. No arrest have yet been made.

The Mohanbagan Town Football Match.

Great Disturbance
Police Attacked.

CALCUTTA, July 15. A disturbance was created on the Dalhousie ground this evening at the conclusion of Mohanbagan Town Club Match, resulting in the arrest of two young Bengalees. Four men are alleged to have taken out corner flags from the ground and thrown them about when one of the constables who have been standing near the spot spoke to them. All the four are alleged to have assaulted him. Thereupon the Police Constables on duty made an effort to seize them. Sergeant Buckingham who was approaching the ground from Red Road saw one man running away from the Constable, and arrested him, but before he could bring him to the Dalhousie tent he was surrounded by about a thousand spectators, who became very boisterous, and refused to make way for him. He blew his whistle and thirty Constables went to the rescue and the man was escorted to the tent. On removing him to the Thana the crowd gathered in number and surrounded the Police. Another twenty Constables and four Sergeants of mounted Police were called to the spot, but still the crowd refused to disperse. At length the Sergeants of mounted Police rode into the midst of them. But in spite of this they followed shouting, and throwing stones at the Thana door. Another man was arrested, but was released on being taken to the Thana.

The New Chief Justice.

Press Opinions.

CALCUTTA, July 15. On the eve of the appointment of the new Chief Justice of Bengal, the press was full of strong and charming comments. The new Chief Justice was generally expected to be a very able and worthy successor to Sir Lawrence

TELEGRAMS.

Jenkins in the important post to which he has been appointed. It is interesting to note that Mr. Sanderson entered Harrow shortly before Mr. Justice Greaves and they both played in the Harrow Cricket eleven. The new Chief Justice took his B. A. and L. L. B., with honours in Law tripos in 1885 proceeding to M. A. Degree ten years later in 1886. He was called to the Bar at the Inner Temple and went on the northern circuit. He was elected to the general Council of Bar in 1895 and took silk in 1903. In 1912 he became Bench of his Inn. He is a Unionist in Politics, and represented Appleby Division for the past five years, after having unsuccessfully contested Carlisle in 1905. He is a member of the Carlton Club.

A Currency Notes Case.

CALCUTTA, July 16. Mr. A. C. Woodhouse, Divisional Magistrate, Calcutta, was engaged yesterday in the hearing of an interesting case in which a clever but futile attempt was made by two Thiyas of this place to cheat the Government. According to the prosecution the accused forwarded to the Commissioner of Paper Currency, Bombay, the halves of two five rupees Bombay notes and made a false representation to that officer to the effect that the other two halves had been lost and demanded payment of the value of the notes. The Commissioner of Paper Currency, however, found that the other halves had been received in his office a year ago, and that the value of the notes had been refunded to a respectable merchant of Parli. The prosecution of the accused was accordingly ordered. The witnesses included Mr. P. V. Ananthanarayana of the office of the Commissioner of Paper Currency who had come down to give evidence on behalf of Mr. F. V. Rushford, Assistant Accountant General, Bombay. Six witnesses were examined and the case was posted for further hearing to the 29th instant.

UNITED PROVINCES.

Murder by Poisoning Food.

Death Sentence Confirmed.

ALLAHABAD, July 15. The Allahabad High Court has rejected the appeal of Mussamat Mathan, a woman who was convicted by the Sessions Judge of Cawnpore for the murder of her brother-in-law and another man, and sentenced to death. The crime was committed by the accused mixing aconite in some food eaten by the deceased. The motive appears to be enmity over property disputes. The Court found no extenuating circumstances and confirmed the sentence of death passed on the woman.

Murder of a Child for its Ornaments.

ALLAHABAD, July 15. The Chief Justice and Mr. Justice Bannerjee have dismissed the appeal of Bansi, who was convicted by the Sessions Judge of Cawnpore of the murder of a little child and was sentenced to death. The accused was also charged with having made an attempt to cause the death of two other children by throwing them into a well. The accused admitted that he threw three children into the well after taking off their ornaments. One of these died, and the other two were brought up alive and related the story to the Police. Their Lordships said that the murder was a very cruel one, aggravated by the attempt to murder two other children, and confirmed the sentence of death.

PUNJAB.

THE COT JAFAR DACOITY CASE.

7 Accused Get 7 Years Each.

LAHORE, July 15. In the Kot Jafar dacoity case Ajnala the Talsil, Amritsar District all the seven accused some of whom were Jats, Hindus and Mahomedans who were charged with having committed dacoity and looted property worth several thousands and destroyed account books were sentenced by the District Magistrate of Amritsar to seven years imprisonment each. Originally there were 14 accused of whom one turned approver and six were discharged at an earlier stage.

"Editor of 'Shaihib' Acquitted.

Mr. Harris Sessions Judge, Amritsar, has accepted the appeal of Bhaichand Singh, Editor of the Gurmukhi paper, "Shaihib," who was sentenced to a fine of Rs. 410 for making an objectionable attack against the Arya Samajists and acquitted the Editor.

BURMA.

River Myitkyina Rising.

Much Damage Done.

RANGOON, July 16. The river at Myitkyina has risen considerably, creating much alarm amongst the inhabitants. The sudden rise came up to two feet of the top bund. Fortunately every precaution had been taken for the safety of cattle and inhabitants. There has been, however, great damage to the standing crops. The bund has been damaged in some places and the river bank collapsed all way down. If heavy rain continues there is little hope of the river falling. Up to date there was a rainfall of 25 inches above record as compared with the corresponding period of the last year.

Convicts Attempting to Escape.

Their Painful Experience.

RANGOON, July 15. The R. I. M. S. "Mayo" has taken away to Port Blair three Burman convicts who attempted to escape from that settlement in a dugout and had a very painful experience before being rescued off the "Bavagua," light ship. On the steamer was Mr. Medlock, the officer in charge of the "Bavagua," who noticed the dugout two miles away. After failure of all attempts to attract the attention of the men, Mr. Medlock proceeded in a life boat and picked up the men, who

TELEGRAMS.

were all in an exhausted condition. They were taken aboard and properly looked after till the steamer reached the port. It was learned that they had set out from one of the islands, twenty days ago in a dugout, hoping to get to land before their provisions ran out. They were without food for ten days and without water for five days. Two were serving sentences of twelve years' transportation for murder, and the third seven years for dacoity.

BOMBAY.

Suit Against Bank Auditors.

By Official Liquidators.

BOMBAY, July 15. At the High Court to-day, Mr. Justice Macleod was engaged in hearing a suit filed by the official liquidators of the Credit Bank against the Bank's auditors, Messrs. Mistry and Rice charging them with misfeasance, and criminal breach of trust, and claiming Rs. 1,54,523, dividends paid to the shareholders, Rs. 18,000, Manager Jaffer Joosul's eighteen months salary which was paid to him, and Rs. 1,800, income tax paid. According to arrangements, the Manager was not entitled to his salary until the Bank made profits. The dividends and tax were paid when no profits were made, but on wrong balance sheets. The defendants denied the liability, stating that the balance sheets were prepared from the Bank's books, behind which they could not go. The hearing was adjourned.

ASSAM.

TREMENDOUS FLOODS IN ASSAM.

Silchar Under Water.

THE FATE OF MISERABLE VILLAGERS.

Relief Measures undertaken.

SILCHAR, July 15. Within a fortnight of a very high flood Silchar and the whole of Sadar sub-division and about half of Hailakaundi sub-division have now had another flood, the highest on record. In the district the river began rising on the 7th owing to heavy rainfall, and by the 12th practically the whole town except about half a dozen residences were under water. The Civil Surgeons house had two feet water inside, and it collapsed. The rest of the Europeans residences and almost all Indian houses were under water. The residents had to shift several times, and were finally huddled together till rescued by boats. Cattle took shelter in every available building including Courts, Commissioners office, old Circuit house, schools, museum, Club, Masonic Lodge, Railway Godown and station carriages and wagons and Telegraph office. The position became acute by reason of the town being cut off from all communication, telegraph and post railway and steamer services all being stopped. Hills and hillocks visible are full of people who have crawled up to them leaving every thing behind, and were without any food or shelter for some time. The Deputy Commissioner appointed a small Committee consisting of the Hon'ble Mr. Chandra, Senior Extra Assistant Commissioner, Maulvi Ahahmadulla and the Commissioners personal assistant to organise relief measures, which up to now consisted in finding shelter for the people and distributing rice. One thousand maunds of food stuffs have now been distributed. Charitably disposed persons are also distributing rice cooked and uncooked. All work is being done by Volunteers. A sweeper while coming from railway station was drowned, and another fatality was reported yesterday. No reports have been received from the interior, North Cachar sub-division being cut off from all communication, the Deputy Commissioner has gone to Badarpur to organise relief. Appeals for help will be made by the Relief Committee as soon as communications are restored. Telegraphic communication was only restored this morning.

The Condition of Noakhali.

Government Relief Measures Inadequate.

All Prospects of Crops Entirely Gone.

NOAKHALI, July 15. As a result of the conference at Laksham Junction H. E. the Governor has sanctioned a further grant of Rs. 3,000 for gratuitous relief, and another two thousand from the Imperial War Relief Fund for the same purposes. The Taccavi loans which were temporarily suspended are being again granted to needy people as before, with certain relaxation of the conditions. Meanwhile, the situation has assumed serious proportions, and the people are now in a worse state than before. The number of recipients of gratuitous relief has been rising. The prospect of crops which was somewhat hopeful is now gone having been damaged by the recent heavy rains. The winter crop seedlings have also been damaged in certain parts. As regards late it has been grown here on comparatively small scale owing to the last year's fall of price. The output is also very poor and market quiet.

Floods in Assam.

Many Rendered Homeless.

CALCUTTA, July 15. Rain has been falling in Cachar (Assam) incessantly for several days, and the whole countryside is flooded. It is hardly possible to get from one place to another as all roads and pathways are under water. All the surrounding villages and bazars and all the lowlying parts of the gardens have been flooded. Mr. Munroe and Babu P. V. Bhattacharjee are doing all in their power to help by giving accommodation to all who have been rendered homeless and seeing to their wants.

Floods In Assam.

COMILLA, July 15. Recent flood in Assam has affected Tipparah. Considerable portion of Sadar Sub-division and almost the whole of Brahmanbaria Sub-Division including Nabinagar are now under water. The extent and intensity of distress are expected to increase.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

జిల్లాబోర్డు స్వాగతవత్రిక.

శ్రీ వెంట్లం ప్రభుత్వము సుఖానందము లైస
వైనక చిత్తూరు జిల్లాబోర్డువారు శ్రీవారి కీర్తించి
సంగ్రహించి బడిన సన్మానవత్రిమును సమర్పించిరి.

“మామండలమునకు విచ్చేసిన తమకు స్వాగతమును
1914-సంవత్సరము ఏప్రిల్ 10న రాంచలించి యవాగోగ్యము
కారణముగా తాము రాజబలమునకు చింతిల్లితిమి. కాని,
యిప్పుడు రాజధానికి సంబంధించిన సమస్త విషయములందును
సేవకును సమర్థమును సంపాదించి యానము సామ్రాజ్య
మునకు జనుప్రదముగ మంచి గావించి గడించినవిభాగితో
తాము విచ్చేయుట మా కెక్కువ సంతోషకరము; ఎక్కువ
యృషయోగకరము.

తమపరిపాలనమును స్థానికాధికారులనుండి యవార
మైన విరాళము లొసంగబడుచున్నది. తమ కార్యము కృత
జ్ఞులము. కాని సామ్రాజ్యప్రభుత్వము వారి సంగు 14 లక్షల
రూప్యముల విరాళమును జిల్లాబోర్డుకు పంచిపెట్టుటలో
ప్రస్తుతము జరుగుచున్న ప్రకారము భూమిపన్ను ననుసరించి
పంచిపెట్టక యింకామీద జనబాహుళ్యము ననుసరించి పంచి
పెట్టించుట సమంజసమని నిశ్చయించుకొనుచున్నాము. ఇప్పుడు
జరుగుచున్న యేర్పాటు ప్రకారము ఎక్కువ భవంతములకు
మండలమునకే యెక్కువవిరాళము లభించుచున్నది. బాటలు
మొదలైన వాని నభివృద్ధిపఱచు నిమిత్తము ప్రతిసం
వత్సరమున విశేష నిబంధనలతో విరాళము లొసంగ బడు
చున్నది. ఆవిరాళముల నుపయోగించు సుదర్భమున జిల్లా
బోర్డులకు స్వాతంత్ర్యము లేకపోవుటచేత, ఆవశ్యకమైన తా
లూకాబోర్డు కొద్దవలెను వైతము జగటకు విలువలేకున్నది.
ఈ నిర్బంధములను తొలగించి, యావిరాళములను జిల్లా
బోర్డులవారు యథోచితముగ వ్యయపఱచుటకు స్వాతంత్ర్య
మ్యుఁబడచుచున్న మా ప్రార్థన.

సాధారణముగా రోడ్డులను సురమ్యులు చేసి మంచినీటి
సంతులనము మొలకలు గల మొదలు అగిం రూపాయల
అట్ల నిర్ణయించబడుచున్న వ్యయ మా కార్యములకు చాలదు
ప్రభుత్వము వారి సంగు విరాళముల మొత్తము మామొదలు
దును. ఈ స్వరొడ్డులను సురమ్యులకు ద్రవ్యోపప్రతిచాలకున్నప్పుడు
క్రొత్తరోడ్డులు తేయించుటయెట్లు? క్రొత్తరోడ్డు సురమ్యులకు
తగిన ద్రవ్యోపాధి యేర్పడక పూర్వము క్రొత్తరోడ్డు తేయిం
పగూడదు.

ఈ కారణములచేత తమ ప్రభుత్వములో బండెల దొడ్ల
వలన వచ్చేది లాభములూ నిలబ యిండ్డెడి మొత్తమును
జిల్లాబోర్డుల కివ్వవచ్చునని యవయదని మేము నిశ్చయించు
చున్నాము.

చిత్తూరుపట్టణమునకు మంచినీటిసరఫరా ముఖ్యకాలు
వలూ తాము మిక్కిలి యవసరముగ నేర్పాటు చేయింప
వలెను. ప్రస్తుత మీపట్టణమువై వనరులు లేక యవాగోగ్య
గనున్నది. అటువ్యాధులు తమ ప్రభుత్వమునకు కావల
కార్యములను నెఱవేర్చుటకు యూనియను ద్రవ్యోపప్రతి
చాలమిచ్చే సమర్థముగనున్నది. కనుకనే తమ సాహాయ్యవత్రి
గము. చిత్తూరు ఉత్తరాగ్రామము జిల్లాల జిల్లాబోర్డును
బోర్డులను చిత్తూరులోనే యుండుటచేత, చిత్తూరునకు జల
రాకపోకలు విశేషముగ జరుగుచున్నవి. అందువలన చిత్తూ
రంటువ్యాధులు కాటపట్టు గుటమాత్రమే గాక అట్టివ్యాధులను
చుట్టుపట్టుల వ్యాపించుకొనునదికూడ నై యున్నది. కాబట్టి
1913-14 సంవత్సరము మార్చి 10, 11 తేదీల 10, 11
ఇట్ల ప్రభుత్వాజ్ఞను సాధ్యమైనంత సత్వరముగ నమలులోనికి
తెచ్చి యాజ్ఞము సులభముగను శిశువుగను తొలగింప
బడుట కనుగునట్లు చిత్తూరుపట్టణము మ్యునిసిపాలిటీగా
మ్యునిసిపాలిటీని మా ప్రార్థన.

తామత్వంతాచేతతో మదరాసు యుద్ధాధిని స్థాపించి
మదరాసు వేద్యశాల నేర్పరచితి. తామనుగ్రహించి యిచ్చు
టికి విచ్చేసినందున మా కృతజ్ఞతను నూచించుచు
వైద్యశాల నిమిత్తము రు. 800 ల స్వల్పవిరాళమును తమకు
సమర్పించ సాహసించుచున్నాము. ప్రస్తుతశిక్షకులలో నిది
యసంగీకృతము కాదని విశ్వసించెదము.

తామును శ్రీ వెంట్లం ప్రభుత్వమును ఆయురారోగ్య
మృద్ధి కలిగి సుఖముగ జీవించెదరుగాక ;

జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీవారి సన్మానవత్రిము.
తదనంతరము చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీ
వా రొక సన్మానవత్రిమును సమర్పించిరి. అందలి
ప్రధానమైన యధికవిషయములీ క్రింద సంగ్రహింప
బడినవి:—

శ్రీయ మహా సభయొక్క చిత్తూరు మండల సభకు
సభ్యులకు మేము తమకు స్వాగత ఇయ్యంగుచున్నాము.

వ్యవసాయముల ఆషయము ప్రముఖము. ఈ జిల్లాలో
వానలు సరిగా కురియుచు భూసంబంధమైన పరిస్థితులు కూడ
వ్యవసాయమున కంతగా ననుకూలములుగావు. అందువలన
కాస్తానిసారము వ్యవసాయము చేయుటకు నేర్పువలెను.
కాబట్టి తాము వ్యవసాయ విద్యయు పశు వైద్య విద్యయు
చితముగ వ్యాపింపజేసి యీ జిల్లాకుం దనేకస్థలములలో
దొరతనపు నేరీల నేర్పాటు చేయుదురని ప్రార్థించు
చున్నాము.

మహాజనసభయొక్క తాలూకా సంఘము
వారి నివేదిక:—

1. ఈ ప్రాంతపు గ్రామముల వధ్యనందు రహదారిల
విషయము స్థానికసంఘమువారు చిన్నచూపు చూచుచున్నా
రు. ఈ రహదారిలను మంచినీటియందునుటకు దగిన భవము
స్థానికసంఘములకు లేదని మే మెరుగుదుము. ఈ విషయము
శ్రీవారికిగూడ తెలిసి, శ్రీవారు 1913-14 కు దయచేసిన గ్రాం
టునకు మే మెంతయు కృతజ్ఞులము. కాని యంతటితో తగిన
నొందక, ఈ ప్రకారము తప్పని సరిగా నేటికీ గ్రామ రహ
దారిల బాగుచేసి రాకపోకల కిరవగు నుండునట్టి సిటిలో
నుండుటకు శ్రీవారు దొరతనముగ్రాంటుల నొసంగినగా
గ్రామములకు సరియైన వ్యాధులు జరుగదని విన్నవించు
చున్నాము. ఈసందర్భమున స్థానికసంఘములు రయితులకు
రోడ్డు పన్నును విధింపవలసినట్లు తెలియుచున్నది. ఈ
క్రొత్తపన్నును భరించుటకు నింతవరకే స్థానికపన్నులతో కష్ట
పడుచుండు రయితు లెంతమాత్రము తూగజాలరని నిశ్చయించు
కొనుచున్నాము. శ్రీవారు ఈ విషయమును చర్చించుటకు
రయితుల సమావేశపరచుట నెంతయు శ్లాగుకార్యముగ భా
వించుచున్నాము. ఈ ప్రకారము రయితులకు సంబంధించిన
విషయములెల్ల శ్రీవారు ప్రజాభిప్రాయముకొరకు సమావేశ
ముల నేర్పరచురని వేడుచున్నాము.

నీటిసరఫరా ముఖ్యకాలు నేర్పాటుచేయు నిమిత్తము
యూనియనులు నీటిపన్నును విధింపవచ్చునని లోకల్ బోర్డుల
కాసనమును సవరించుట కుద్దేశించబడినట్లు తెలియచున్న
న్నది. ఇది లాభకరము కాదు. లోకల్ బోర్డులకాసనము ననుస
రించి యెక్కువపన్నులను విధించుట సమంజసమును వ్యాధు
మునుగూడకాదు ఏదియెట్లున్నను నైయేర్పాటునకు వ్యయ
మునంతయు ప్రభుత్వమువారే పూర్తి భరింపవలసి ప్రార్థించు
చున్నాము.

కాళహస్తి దక్షిణహిందూదేశమున ప్రధానమైన యా
త్రాస్థలము. స్వర్ణముఖిని యాత్రీకులకు పలువిధములైన
సంకటములు కలిగించుచున్నది. దానివై
వంతెన కట్టవలెనని విషయము తమ కిదివఱకే వినితమై యు
న్నది జిల్లాబోర్డు వారి రొకప్పుడు ఈ పనిని ప్రధానముగా సా
టిచుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారు నగము వ్యయము నొసంగుట
కంగీకరించి యున్నాను. కాని జిల్లాబోర్డు, సరిగా నేర్పడక
పూర్వమే, పూర్వము తీర్మానింపబడిన తీర్మానమును రద్దు
పచి స్వర్ణముఖినిమీద వంతెన కట్టు విషయమును నెవ
కకు ప్రోత్సహించిరి వినుట యింకొక చింతగానున్నది.

పల్లినేరి పుంగనూరుల మీదుగా చిత్తూరునండి మదన
పల్లిరోడ్డుకొకరైలు మార్గము వేయుట యవశ్యమని తమకు
విన్నవించుకొనుచున్నాము. ఈసందర్భములో మరొక విష
యము మనవిచేయవలసి యున్నది. ఎమ్. ఆండ్ ఎస్. ఎమ్.
రైల్వే ట్రెయినులనుండి సౌత్ ఇండియన్ రైల్వే ట్రెయినులకు
కాటాపాడి నేవనలో మాజులసి యుండుట ప్రయాణికులకు
మిక్కిలి యిబ్బందిగానున్నది. రెండు రైల్వేలును సమానమైన
బద్దలమీదనే యుండుటచేత నీవారు కేరలవనావశ్యకము.
కాబట్టి ప్రయాణికులు దిగి మాజులక్రరేతండ బండ్లుమార్చు
నట్లు తాము కంపెనీవారి కాజ్ఞాపించుదరని ప్రార్థించు
చున్నాము.

ప్రభుత్వమువారు వ్యయమునభరించి బోర్డుమోస్తా
లును జరపుట శ్లాగుపాత్రము. ఈ పాతకాలను మోడల్
స్కూలు స్థిరములో చేర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు చేసిన
తీర్మానమునకు కృతజ్ఞులము కాని యాతీర్మాన ములులొనికి

రానుండుట శోచనీయును. అంతేకాక భవమునది ముఖ్య
ముతో నీపాతకాల జరగకున్నది తెలియుచున్నది. మున్న
ఉపాధ్యాయుల నేతనముల హెచ్చించుట ముఖ్యముగా
లోపమును తొలగించుట. అప్పుడు ముఖ్యముగా
జిల్లాలోని యంతరపాతకాలలకు మార్గము కనుగొనుట
శ్రేయముగా నీపాతకాలలను తగ్గించుట ముఖ్యముగా
బడినది. సంస్కృతసంస్కృత సభాపిఠములను ముఖ్యముగా
యాలోపమున తొలగించుటకు జిల్లాబోర్డును విద్యుత్తును
ప్రయత్నించుట ప్రయోజనము లేకపోవునది. బోర్డులలో
విషయము తమకు నిశ్చయించబడినది.

స్థానిక స్వపరిపాలనా విషయమున విద్యుత్తును
కలసియున్నది. చిత్తూరు తాలూకా బోర్డును విద్యుత్తును
ని వెనెడెంటుగా నెప్పుకొను భాగ్యము ముఖ్యముగా
బడినది. ఈ తాలూకాబోర్డు పరిపాలనము విద్యుత్తును
తగకు తెలిసియున్నది. ఈ స్వాతంత్ర్యమును విద్యుత్తును
మదన పల్లి తాలూకా బోర్డులకు కూడ, బోర్డులను విద్యుత్తును
ప్రార్థించు చున్నాము.

అధికార సభ్యులను జిల్లాబోర్డులలో ప్రతిపక్షము
టుగా నియోగింప వచ్చునని ప్రభుత్వాజ్ఞను విద్యుత్తును
జ్ఞులము. ఆ ప్రభుత్వాజ్ఞ ప్రకటించబడినదిగాను విద్యుత్తును
వైసు వెనెడెంటు పదవి భారీపడినట్లు తెలిసి, అధికార
దాపానికి నియోగింపబడలేదు. జిల్లా బోర్డులలో ప్రతిపక్ష
కూడ సమర్థులను కార్యభారము వహించు వచ్చునని. ముఖ్య
వగునధికారాధికు లనేకులు గలరు. కాబట్టి ముఖ్యముగా
దన, ప్రస్తుతము వైసు వెనెడెంటుపదవి మరల ప్రతిపక్షమున,
కాబట్టి ప్రభుత్వాజ్ఞ యిప్పుడు నమలులోనికి వచ్చుచున్నది
ని ప్రార్థించుచున్నాము. అంతేకాక యాధికార సభ్యుల
నుండి నెను వెనెడెంటు నెప్పుకొని అధికారము నెనుగ్రహింప
వేసుచున్నాము.

తిరుపతి మ్యునిసిపాలిటీకి అధికారాధ్యక్షుని నియోగింప
డుట వె లోపముగ నున్నది. మ్యునిసిపలు జిల్లాబోర్డు
1886 కు సంవత్సరము ప్రారంభించబడినది. ప్రస్తుతము జిల్లాబోర్డు
గాను వైసు వైర్మరులుగాను అధికారాలకు వైసు వనము
లెండకో శ్లాగు పాత్రముగ చిరకాలమునుండి నమలు
న్నను, ప్రార్థింపబడినట్లు వైసు వనములతో నియోగింపబడుచున్నది.
ఈ విషయమును ముగించుటకు పూర్వము ముఖ్యముగా
బోర్డులు కావలసియున్నది తమకు నిశ్చయించుట ముఖ్యముగా
ప్రస్తుతము తాలూకా బోర్డును మాట కిక్కములైనవి విద్యుత్తును
తాలూకాలు కలసిన దివిజములు గోల్డుగా విద్యుత్తును
బడి యవి తాలూకా బోర్డులుగా విద్యుత్తును విద్యుత్తును
బడుచున్నవి. లోకల్ బోర్డుల కాసనము, కాబట్టి ముఖ్యముగా
పూర్వము హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు ముఖ్యముగా
ముఖ్యముగా లేబడలేదు సభ్యులు స్థానికసంఘములు లే.
ప్రజల యభిప్రాయములను తెలిసికొని బోర్డు పరిపాలనము
వాని నుపయోగించుటకు తగినంత చిన్నచిన్న పరిపాలనము
ప్రదేశములకు లోకల్ బోర్డులుగా నేర్పాటు ముఖ్యముగా
అట్లు చేయకపోవుటచేత ప్రజాభిమతము తెలియక పోవుట
ప్రార్థనలు సంగీకరింప బడుచున్నవి. ఈ నాడు నీవిది శో
ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన ప్రతిపక్షములను
వైసు భిప్రాయము నే నూచించుచున్నాము.
తాలూకాముక్కిని లోకల్ బోర్డులను విద్యుత్తును విద్యుత్తును
జించి యున్నారు. కాబట్టి లోకల్ బోర్డులను విద్యుత్తును
నములోనకు ప్రదేశమును విక్సిక్కి విద్యుత్తును విద్యుత్తును
నేర్పాటు చేయవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.

మేము మన చేసికో కలసిన విషయము విద్యుత్తును
కలవు. మా సాంవత్సరిక సమావేశ సమయము విద్యుత్తును
చర్చించి యా తీర్మానములను విషయ ప్రాధికారము విద్యుత్తును
తెలియజేయుకొనుచు నే యున్నాము.

మాకియకాశము గ్రహింపబడినదిగాను విద్యుత్తును
కు కృతజ్ఞతాభివాదములన్నియు విద్యుత్తును విద్యుత్తును
ము తామును శ్రీ వెంట్లం ప్రభుత్వమును విద్యుత్తును విద్యుత్తును
విద్యుత్తునుకుండునై కృతజ్ఞులముగాక ;

జీరరసాయనము:— ఈ మూలములను విద్యుత్తును
వలన అన్నము పచనముగను. విద్యుత్తును విద్యుత్తును
పడి రససానము క్రమముగ గురుముగ విద్యుత్తును
ము మానును. 25 మాత్రల కన్న 1-5 మాత్రల

గోరొజనము తులం 1 కి విద్యుత్తును
అమృతాంజనం దిపారీ లంబుస్వేదన, యిది లాను.

అమిత మధుసూన నిషేధము

లోగొట్టు

అధికారుల ప్రయత్నములు.

ఈ మధ్య అమిత మధుసూన నిషేధ ప్రయత్నముల గురించి యిండియా దొరతనమువారికిని ఇండియా కార్యదర్శి గారికిని జరిగిన యంత్ర ప్రయత్నములందు దేశమునందలి అమిత నిషేధసంఘముల కార్యక్రమ విషయమున ఖండార్థమును భర్తించుచున్న విమర్శక గవ్వట్టుచున్నది. కాని, మరుగున దీని నిజస్థితిని వరనితిమేరి, అమితనిషేధ సంఘముల వైతేసిన విమర్శన సకారణము కాదనియు, అట్టి ఖండవిమర్శకవాదా రములు లేవనియు చెలియగలదు. అమితనిషేధవిషయమున ఇండియా దొరతనమువారు జేయవలయు ప్రయత్నముల నిరూపించుచు ఉత్తమాధికారులు ఇచ్చటి రాష్ట్రాధికారులకు నిచ్చిన హామీమనందు సలహా సభా నిర్మాణ మొక్కటి ప్రాముఖ్యముగనున్నది. ఈసభలు ఎచ్చటెచ్చట నెలకొల్పబడినవో, వానియందు అధికారులు అధికసంఖ్యాకులుగ నెప్పటికో, లేక పౌరులు అధికసంఖ్యాకులుగ నెప్పటికో, మొదలగు విషయముల స్పష్టపరచుచు, ఇంగ్లాండులోని ఇండియా కార్యసాగమువారు ఇటీవల నొక్కపట్టికను ప్రచురపరచినారు.

రాష్ట్రము	అధిక సంఖ్యాకుల సంఖ్య	అధిక సంఖ్యాకుల సంఖ్య	అధిక సంఖ్యాకుల సంఖ్య	అధిక సంఖ్యాకుల సంఖ్య	అధిక సంఖ్యాకుల సంఖ్య
బెంగాల్	11	71	22	104	
మధ్య ప్రదేశ్	—	32	4	38	
బీహార్, ఒరిస్సా	1	40	13	54	
బొంబాయి	8	—	—	81	
మద్రాసు	63	—	—	63	
మంజూరు	2	1	3	6	
మధ్యప్రదేశ్	—	8	2	8	
ఆంధ్రప్రదేశ్	—	11	—	11	

ఈ పట్టికను బాగుగ బ్రక్షింపించి నొక్కసంగతి తెల్లమగుచున్నది. సలహాసభలు అన్ని రాష్ట్రములలోను ఒకరితిగానే నిర్మింపలేదనియు, నిర్మించిన రాష్ట్రములలో వైసను అధికారసభ్యులయొక్కయు పౌరసభ్యులయొక్కయు సంఖ్యలు అసమానముగా నున్నవియు చెలియచున్నది. అందులో మదరాసు రాజధానులలో బరితేయు సలహా సభల స్థితి యెవరినైనను ఆశ్చర్యదముగ నుండకమానదు. ఈ రాజధానులందు పౌరసభ్యులు అధికసంఖ్యాకులుగా నున్న సభలు లేనేలేవు. తదితర రాజధానులకు రాష్ట్రములను జూచితిమేరి బొంబాయి మద్రాసులలోనే విషయమునను మేరువనిపించు కొనజాలని రాష్ట్రములలో సభ్యులు అధిక సంఖ్యాకులుగా నున్న సభలు అమితముగా నిర్మింపబడినవి. కేవలము సలహా విషయములే వర్తించుచు, కార్య నిర్వాహ కార్యము లేని యీ సభలయందుగూడ బొంబాయి మద్రాసులలో అధికార సభ్యులే అధిక సంఖ్యాకులుగా నియోగించుటకు కారణము గుర్తించబడవలయును. బహుశా అధికారుల ధర్మకాత్త్రములో వివిధరాష్ట్రముల భేదవృత్తి పరిపాలింపవలయునను ధర్మమొకటి యున్నది కాబోయి.

ఇంతటి యవివేకముగూతతో నిర్మించినసభలయొక్క పర్యవసాన మెట్లుబండునో చెప్పకుండగనే గ్రహించవచ్చును. కడచిన మూడు సంవత్సరములకును ఈసభలు హిందుజేత మంతటిలోను అరగ పావుల లైసెన్సుల మాత్రమే రద్దపరచుటకు నిషాధము చేసెటకు, వానిలో అరగ లైసెన్సుల రద్దుపాటును మాత్రము దొరతనమువారామోపించెదట. అతగా సంవత్సరమునకు 22 పావులను మూయుచుండిరి. మధుసూన నిషేధ మొకకారము నిర్వహించుచుండినచో కార్యఫలము గిరిం సంవత్సరములకునైన చేకూరగలదా? సలహా సంఘములు నిజముగనిషేధ కార్యమును నిర్వహించ వలచినచో, ఇట్టి మందగములు విడిచిలై సెన్సులకు అంతకంతకు నెక్కువగా రద్దపరచవలసి యున్నది.

మఱియు, నీ సంఘములయొక్క నిర్మాణ క్రమమును గూడ కోచియముగా నున్నది. ఈ సంఘమువారికె నొట్టి మాటవలన సలహా చేయవలసినదే కాని, యే విధమైన అధికారము చెలాయించుటకును బీలులేదు. అందుచేత చెల్లుబడి జరుగని సలహాల నిర్బుటకు నెదరైనను అశ్రద్ధభావ మూనట

సహజము. వైగా, ఒకచో సలహా యిత్రమనినను, సభలు వాని యంతట నవి అనిసరము కనపడెనుపుడు సలహా యయ్యగూడదు. అధికారులు ప్రత్యేకముగ సభ్యుల సమావేశ పరచి, అధికారుల సమక్షమున సభా కార్యముల నిర్వహించుచు సలహాలనుజేయవలసియున్నది. ఇట్టిసందర్భములలో సంఘసమావేశములు అరికిగనుండుటకు స్థానికసంఘములుగాని, ప్రజలుగాని యంత్ర వారును కానేరదు. హిందూజేతమందలి 322 సలహాసభలలోను 122గే సభలు ఈమూడు సంవత్సరములలోను గడ్డిపరక యంతపని నైనను జేయలేదట. ఈతటస్థభావము, నాడుక్రూప భువుగాను అధికారసభ్యుల అధికసంఖ్యాకులుగా నుండు సలహా సభల నిరుపయోగవిషయమును సూచించుచు వ్రాసికప్పటి నుండియు నిప్పటి వరకు ను. నటులనే యున్నది. అందు వారు సలహా సంఘ సభ్యులకు నొక కార్యవిధి కాపియున్నారు. ఏప్రాంతమందైనను నచ్చటి నివేతనలకు తత్ప్రాంతము మధు విక్రయ రహితముగ జేయకొక గలిగినచో, ఈకొరికను దొరతనమువారికి చెలియ జేయ నధికారము నిసంఘములకు నుండవలయునని సూచింపబడినది. మఱియు వారు ఈసలహా సంఘ నిర్మాణముయొక్క ప్రధానోద్దేశ్యము లై సెన్సుల నిర్బుటయందు స్థానికాభిప్రాయములను, స్థానికనివేతనల సలహాలను ఆదరింపవలయునని నిర్వచింపబడినది. ఇప్పుడైనను వైముత్తసత్తవందు జెప్పబడిన ప్రకారము ఇండియాదొరతనమువారు ఈసలహాసంఘములకు గొంత స్వాతంత్ర్యము నొసంగుచునని నమ్ముచున్నాను. (మహారాష్ట్రాతిక)

రైతుల కాన్పరెన్సు

తెనాలిలో ఈనెల 11-వ తారీఖున జరిగిన రైతుల కాన్పరెన్సు (సభ) కలన రైతులయొక్క కష్టనష్టములు బయల్పడుటయే గాక అట్టి కష్టనష్టముల నివారణచేసికొన ప్రయత్నించుటయందు వారికిగల పట్టుదల స్పష్టమగుచున్నది. సర్ హెడ్లెడ్జ్ మాజీ అద్య దొరగారు యీప్రాంతములకు గవర్నరుగా వారి నొక డెప్యూటీ కల విభావన సంఘములకు సంకల్పించి రైతులయొక్క కష్టనిష్టములను విచేయుటకు వారు రైతులయొక్క కష్టనిష్టము లెట్టివో తెలిసికొనరెనని యీ (రైతుల) సభ నేర్పాటుచేసినట్లు గుంటూరుజిల్లా సంఘమువారు రాసభలో తెలియపరచిరి. వాజరైన ముగూరు 700లకుండి రైతులలో ప్రతిరైతున్ను తనయొక్క యిబ్బందులు కష్టముగా తెలియునట్లు మాట్లాడవలచినట్లు రైతులందరకు ప్రయత్నించిరి. రెండుమూడు గంటల కాలములో నింతమంది రైతులు మాట్లాడుట అసంభవము గనక ప్రతి గ్రామములోని యిబ్బందులను వ్రాతములముగ జిల్లాసంఘపు కార్యదర్శులకు తెలియజేయవలసినదని జిల్లాసంఘమువారు కోరిరి. కొంతమందిరైతులు అదివరకే కొన్ని అట్టిలను వ్రాసికొనివచ్చియున్నందున అట్టి అట్టిలను జిల్లాసంఘమువారి కొసంగిరి. కాని “ ఇంతమాత్రమునకు యీ సభయే? మేము పరిపాటులయూకొని యొక్కడికి వచ్చునట్లు చేసితిరి? అట్టిలను మా గ్రామములలోనుండి తయారుచేసి పంపించవలసినదిగా కోరితే మేముట్లు చేయకుండుమా? ” అను మొదలగు సంగతులనుచెప్పుచు చాలామందిరైతులు తమ అసంతృప్తిని కనుపరచుకొనిరి. పెద్దిభట్ల లక్ష్మీనరసింహుగారు కొందగురైతుల అభిప్రాయములను తెలిసికొని నీటిపారుదల విషయముల వారైతులకుగల యిబ్బందులనుచర్చించి తీర్మానములు చేయవలసినదని వక్కాణించిరి. తీర్మానములుచేసి సర్కారువారికి పంపవలసినదిగా రైతులుకోరిరి. జిల్లాసంఘము వారు అట్లుచేయుటకు అంగీకరించిరి. ముఖ్యమైన కొందగు రైతుల వాలోచించి పెద్దిభట్ల లక్ష్మీనరసింహుగారు చిత్తుతీర్థానములను తయారుచేసిరి. ఆతీర్థానములను సభలోని రైతులందరు నేకగ్రీవముగా ఆమోదించిరి. క్షిణిక కొన్ని తీర్మానములను చేయవలసినదిగా కొందరు రైతులు కోరిరిగాని తగిన వ్యవధిలేనందున సభ అంతటితో ముగిసినది. ఈసభలోనే గాని యంతవరకు మరయే యితరసభలలోను రైతులు యంత మాత్రము మాట్లాడలేదు. జిల్లాకాన్పరెన్సుకుకూడా బహు కొద్దిమంది రైతులు వెళ్లుదురు. కాని యితరుమంది రైతులు వాజరుకారు. ప్రతి సంవత్సరము ఇట్టి సభజరిగెయెడల రైతులకు సెనో శ్రేయముగానుండును గాని అట్టి సభను కొన్ని గంటలలో పూర్తిచేయక ఒకటి రెండు రోజులు జరపవలెను. విషయములను చర్చించుటకు తగినంత అవకాశము నియోగితమై, రైతులే విశేషముగా మాట్లాడుచుండవలెను కాని వ్యవ

సాయ విషయములు తెలియని స్త్రీ కర్ముమాట్లాడుచుండుట కూడదు. ఇట్టిసభలు ఏసేట జరిగెయెడల రైతులకు ప్రపంచభానము భ్రాతృభావము వికృతము మొదలగునవి వృద్ధిచుండును గుంటూరు జిల్లాసంఘపు ప్రెసిడెంటు గారైన కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు ఈ సభకు కొంత ఆలస్యముగా దయచేసిరి. ఎందువల్లనంటే రైతులు చెప్పుకొను కష్టములయొక్క సత్యాసత్యములను స్వయముగా తెలిసికొను! కష్టముమీద వెనుగుచుండుట వగైరా గ్రామములకు వెళ్లి అక్కడ నీటివర్షు లేక నీరుగా నుంచుకొని కొన్ని మాగాణి భూములను కావలసినంత నీరును స్వయము చెయ్యలేని చిన్న తూములు వగైరాలను చూచివచ్చివానయు రైతులు చెప్పుకొను కష్టములు అబద్ధములు కావలయు నీవొకటప్పయ్య పంతులుగారు సభాఅభివర్ణనకు చెప్పిగాన వొకటప్పయ్య పంతులుగారు స్త్రీదరు వృత్తికూడా ముగిసి ద్రవ్యసంపాదన వదలుకొని ప్రజలకు ఉపకారము చేయుటకు కంకణముగట్టుకొన్నందున రైతుల యిబ్బందులను విశేషమైన శ్రద్ధతోనున్న పట్టుదలతోనున్న విమర్శించుచున్నాను. ఇటువంటి ఉదాబుద్ధిగలవారు ఇంక కొంతమంది ఉంటే రైతులకు యిబ్బందులే కలుగవు. అని ను ఒక జేత యిబ్బందులు కలిగినప్పటికిని మొటనే తొలగి పోవురయు నా నమ్మకము.

ఈసభలో వోరగడి మొక్కాది పంతులుగారు ముక్తిగా మాట్లాడినారు బాగ్ల మూడిరైతు అందగురైతులలోకి చాలా బాగుగా మాట్లాడెను. మండవ వెంకటయ్యగారు తన ఆశుభనమున కనబడెను మాట్లాడినారు.

ఈసభకు ప్రెసిడెంటు గానున్న బరిజేట్ల నుబ్రహ్మణ్యం గారుకూడ ఆశుభనము కలవారైనందున సభకు బాగుగా నిర్వహించగలిగినారు.

శ్రీమతి సరోజినీదేవి.

నూతన్కి రామ శేషయ్యగారు-గుంటూరు.

విరులహిందూసతీతిలకము ప్రశస్త
హూణకవయిత్రి, జననీ, మహాచ్ఛక్తి
కాశు, వసంతి, సరోజినీమల్లి
భక్తగుణరాశి, నీ కిశే స్వాగతంబు.
విరులగంగానదీప్రవాహమును మించి
క్రమముగా భూమకటంపు గలిసి మించి
సమరహితమైనవాయువేగమును మించి
భయనముగ నేగు శస్త్రంపు వడిని మించి
అతులజేగములంబు విద్యుతిని మించి
గురులు శ్రోతల కుత్సాహకరము నగుచు
కనక వారికి విధిబోధకంబు నగుచు
అమ్మ! భవదీయ వాక్పివాహంబు దరు.
ప్రవదకరమయి తగు పానకమునకంటే
మహితరుచికర మయి యొప్పు మధువుకంటే
అతులజేవప్రదంబు నమృతముకంటే
మధురమై యొప్పు నీరు వాక్పివాహి గన.
భారతీదేవి విద్యాప్రభావ మెల్ల
గార్తి మైత్రేయ సతుల యఖండప్రతిభ
తల్లిరో! మెల్ల దగు కవితాప్రసక్తి
భరణి హిందూయోగతుల సౌందర్యగరిమ
మించి నీయందె మూర్తిభవించె నమ్మ
నిక్కముగ శ్రీమతి సరోజినీమల్లి!
నీ మనోరథముల నెల్ల నెగడజేసి
లీలనీ కాన్యములను ఫలింపజేసి
అయురారోగ్యముల నిచ్చి యనకరకము
ప్రభవుండు తల్లి! ని న్నాదరియఁ గాక.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సుంధికి, బాలెంతరోగము ముల వాతములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రీయమగుటచేతను, నవరస సమయము లందుదొరకుట దుస్తరము, మండితంబున కస్తూరి యందితర పదార్థము లేనియును జేర్చబడవు. ఇంతవరకు మారావునండి కొనిన వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనినవారి కాసాని పరిక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు. కులం L-కి రూ. 30.0-9, అయ్యతాంజనం డిపో, బొంబాయి, అండ్

నెక్ - నెక్

కంఠమును బాగుచేసి ఉచ్ఛ్వాసమున నువాసన గలిగించును. శ్వాసమును హెచ్చించును. రుచిని గలిగించును. స్వరమును స్పష్టముగాను హెచ్చుపూయ గలదిగాను జేయును. పాఠకులకు, బోధకులకు, మిక్కిలి ఉపయోగము.

తాంబూలముతో దీసికొనిన మిక్కిలి రుచించును. గొంతుకలలో చల్లగనుండును. అల్లర్లమునకు ఆనచికిని మంచి మందు. చుట్టకాల్చిన వెంటనే ఉపయోగించినట్లయిన ఉచ్ఛ్వాసముల నువాసన గలిగించును.

రి అణాలు పోస్టుల్లోను పంపినవో నొక పాకెట్టు మాత్రము పంపబడును. అది బహుదినములు రాగలదు. మాదిరి పాకెట్టు అర్థతా పోస్టేజిస్థాంపు యీక్రిందివారికి పంపిన పంపబడును.

ముల్లరు ఫిప్పు 21 నుంకు రామ శైలవీధి, మదరాసు.

నూతనముగా వచ్చియున్నది.

బీట్ ఆల్ వాచ్

ప్రసిద్ధమైన యింగ్లీష్ మార్కుగలది. పేరుపొందిన లీయింగ్టన్ చేయబడినది. తమిళనాడులో బీటుమార్కుడవున్నది బహుమందరమైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. దానికారణముచేతనే యే బహుమానములేదు. బహుమానముల కన్నా గాడియారముయొక్క పనిని గూర్చి ప్రశంసించండి.

సుందరమైన వాచిగొను సుందరమైన వాచిపెట్టెనమేతము వెల రు. 2-12-0 మాత్రమే.

బి. ఆర్. వెంకటరమణ అంకు కంపెనీ,

నెం. 7, కోవ్ వెంకటాచలయ్యర్ నందు, మదరాసు

సుపీరియరు లీవరు జ్యూవెల్స్ (రిజిస్టరు) వాచ్

5 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో (3-0-0) మూడురూపాయలు పోస్టేజి 0-4-0.

మంచి

తెలుక

ఈ మిడినుకు రెండవతరగతి స్విడ్జర్లాండునండి తక్కువ వెలలో వైగడియారమున రిప్పించి యందటకు తృప్తికరముగా రంపచుండ నది యందటతెలిసిజే. ఈ ఘోషయధ్యనయము నన, ధవళ్యునప్రయోగలకు వెనది నకు మునుపటికన్న మేలి మిగ నుండగలదు. తలంపుతో వైగడియారమునందుమారి గడియారములను ఈ ముండతొర రిప్పించితిమి. దీనిచే మునుపటి డిజైన్లు అధికముగ రిగిలిన బిడనాడలను కొని యానం దింతురను న ద్వేషముతో నేకేకే యిచ్చెదమా. మునుపటి గడియారము రిఫ్తానాన్ మెంటు. ఇప్పుటిది గిల్టమూన్ మెంటు. ఇటుల దానికి దీనికి భేదము విశేషముగ నుండును. దీనికి దాని నందిమాచియింప భేదములు తెలియును. ఇందు ముకంపెనీపేరు ఎర్రనిరీతాతో రైయిడ నుండును. 'సింహు' గలటుతో మా పేరు గడియారము 'వెంకటాచల' చెక్కబడి యుండును. ఇయే మాకు రిజిస్టరు ప్రేమగూర్చు. దీ పరివాసిన మహాగ్నము చక్రవర్తముల కెంపు లమర్చి యుండును. డెస్టుప్రాఫ్ అను గ్లాసు దూముడును. దీనిచే గడియారమును చూచు మొదలైనవచేరవు. వేయేలో ఒకటి తెచ్చించిమాడుదు. ఈ గడియారము నుండుపెట్టెమీద ముకంపెనీపేరు గడియారము పేరు గిల్ట అక్షరములతో నుండును. పెట్టెమీద లాటిట్టు గ్యారంటీ ప్రింట్ నుండును. చక్కనిగొలుసుతో వెల రు. 3-0-0 పోస్టేజి 4 అణాలు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు రిజిస్టరు గడియారము

5 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో వెల రి రూపాయలు. పోస్టేజి 4 అణాలు.

ఇది ముకంపెనీ రిజిస్టరు అణుబడినది గాన వెలరికననుండును. లీవరూదును గొడుగు రియే తక్కువ వెల నందితిమి. వెలస్వల్పమైన ఫలమధికమని యాభవమున తెలియను. దీనికి వెకకములవై ముఖేమూర్తు చెక్కబడి యుండును. ఇది ముసంతి గడియారములకు తప్పు దేకికొండదు. కాన ముగడియారములను గొనువాడు ముగ్గును జూచి తీయవలెను. ఇది దృఢతరమైన సామానముల చేయబడి, డెస్టుప్రాఫ్ అను గ్లాసు దూము కలిగియుండుటచే, చాలకాలము కలువక తృప్తికరముగ పంచేయక. పునెత్తి నను, బారిపడినను, గట్టుపుస్సారితినను కొన్ని గడియారములకలె ఆగను. స యెకాల మను చూపుండును. మే మూరకవర్ణించుటచే ఫలమేమి? ఒక గడియారమును దీని రిజిస్టరు సర్వోత్కృష్టములు దెలియును. గడియారము పెట్టెపై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. పెట్టెమీద గ్యారంటీపత్ర ములికించుయిండును.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (గ్లాసుదూముగలది) గొలుసుతో 3-0-0 ఈ గడియారములను మావర్ణరేఖన.

ఇంగ్లీషు మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీ కి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0 రంగున్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీ కి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0

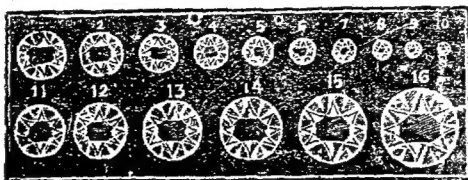
మాండు రామా:- సుపీరియరు వాచి కంపెనీ, ఫిప్పు బాక్ నెం 167, మదరాస్.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మ రావు వ ర్రకులు, మదరాసు ఈస్టు.

తంఠి విలాసము:- "ఉమ్మడియార్"

ఇందుక్రింద కనువరచినట్టి ఐతరీ మైనట్టిన్ని బర్మానైజులకు లెగుమైనలుల ఇరుటేషన్ కేంపు లున్న వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్న బేడ కాసులు అణాకాసులున్న బంగారపు నగలు న్ను పైరాళ్ళుగల నగలున్న, పట్టు రుమాళ్ళును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంఘికలు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు నులభము. భాషలో తగినపటను లతో కథలవలె వర్ణిత మగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి 600 పుటలు 6 సంఘికలు, చందా రు. 2-0-0. (ప్రావీణిలో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంవత్సరముచందా యందుగ స్వీకరింపబడును.

కలయవాడు:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ. కొత్తాడిపేట, మదరాసు అని ప్రాయశః.

వరిశ్రమవిద్య.

చేతిపనులు నేర్చుకొనువారికి అర్హియును ఫోటో గ్రాఫర్ల న ఎస్. గోపాల స్వామినాయనిచే ననుభవమున బట్టి ప్రాసిన తెనుగు గ్రంథములు. ఇం దనేక ప్రతిమలు పనులు చేయవీరిని యుండుటచే నెట్టివారు నితరుల సహాయము లేక నేర్వకచ్చును.

ఛాయాగ్రహణ శిల్పము 1 భాగము:- ఇందు ఫోటోలీతియం విధము, డెవలపింగు, గీటచింగు, డెవలప్మెంట్, వెల రి అణాలు. డిటో 2 భాగము 1 వ భాగమున ఆభ్యాసులకు కఠినములని విడిచిన బ్రామెడకొల్పి, ప్లాటినోపెప్, వివిధ ఫోటోలు, చేతిగుడ్డలవై ఫోటోలెట్టుట, కంటికి కనబడక యుండి కావలసిన కనబడునటుల జేయు వివిధతంత్రములునున్నవి. వెల రి అణాలు.

విద్యార్థులు 1 వ భాగం:- ఫోటోలీతియం, మ ద్దాక్షిణ సిరాలు, వాతసిరాలు నబ్బులు, పెంట్లు రబ్బరుస్టాంపులు, ఎలెక్ట్రిక్ బ్యాటరీలు, రెజ్, ఎలెక్ట్రిక్ ట్రైపు, లైటు, గిట్టు, ఎచ్చింగ్ కోల్చుట్టలు అగ్నిపుల్లలు మనమే చేసికొన నేర్చును. వెల రి అ డిటో 2 భాగం:- ఫోటోలీతి కావలసిన సామానాలు ఎలెక్ట్రిక్ కనేక్షనులు, శ్రుతిపెట్టెలు రకంవారిసబ్బులు, వివిధ పెంట్లు సిరాలు, డెస్కీరు, అత్తరులు, వార్నిషులు, బ్రెండింగు పనులు ఇంకా అనేక వివిధములైన పనులు గలవు. వెల రి అణాలు.

చిరునామా:- ఎస్. గోపాల్ ఆంధ్రు కంపెనీ.

18 రామాన జయ్య వీధి, సామా కాద పేట, మదరాసు.

Wanted.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము నందును ఆంధ్రప్రతిక పక్షమున క్రొత్త చందా దార్లనుతేర్చి ఏకెట్లు గావలసి యున్నారు.

1915 వ సం॥ డిశంబరు ఆఖరు లోపల ఆంధ్రప్రతికకు క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చగలిగిన ఏజంట్లకు మామూలు కమీషనుగాక

ముగ ప్రిత్యేక బహుమానము లీయబడు

Table with 2 columns: Amount and Description. Rows include 100 చందాదార్లకు చేర్చగలిగినవారికి రు 50-0-0, 50 " " " 20-0-0, 25 " " " 8-0-0, ఏరకు రెండు నెలలలోనైన 25 గురు 10-0-0.

సొమ్ముచెల్లించువారు మాత్రమే చందాదార్లుగ నెన్న బడుదురు.

వారపత్రిక చందాదారుడు దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారుడు ఒక్కరుగను, దినపత్రిక రి చూపముల చందాదారుడు ఇద్దరుగను, 12 మాస చందాదారుడు 4 గురు గను నెన్న బడుదురు.

మాదగ్గర ఏజంటులీపులో చేరినవారికి మాత్ర మీకిమీషన్ నన్నయించును

నగదులకు వారికి వలయునేవి, పినుట అమ్మ తొండనము, శిపోవారి గూంపముల యేజెన్సీ గూడ నెనిగబడును మేనేజరు.

కావలెను

రాజమండ్రిలో స్థాపించబడిన క్రి కార్పొరేషన్ వాస్టిటల్ అండు నర్సింధ్రహోమ-బ్రాంఛికి సబు అసిస్టెంటు సర్జెను మంత్రీసాని కావలెను ఆంధ్రదేశములో ప్రతి తాలూకాకు యొక ట్రానింగ్ యునెస్క్రెర నెలకు రూ ౧౦౦-౦-౦ కేతము చొప్పున కావలెను. నెలకు ట్రానింగింగు ధక్యము రు ౧౦-౦-౦ కూడ యిచ్చబడును. కావలసినవారు నెక్సటు గారి పేర వ్రాసి, దగ్గరస్థానము పంపబడును.

The Madras School of Commerce and Economics, Triplicane, MADRAS.

Term begins 5th July, will shortly be fitted with electric fans and lights, seats guaranteed to those applying before the 20th of July. Purely intended to give all facilities to Andhras from mafussil places. Full particulars can be had on application to

THE PRINCIPAL.

